De Zuid Afrikaan

VEREENIGD MET DE VOLKSVRIEND

DEEL 61. KAAPSTAD, DONDERDAG, 2 JULIJ 1891. NO. 5,529.

OUDTSHOORN.

DE heer J. H. SWEMMER, Procureur, is aangesteld als Agent voor de *Zuid Afrikaan* en *Volksvriend* en het *Z. A. Tijdschrift* te Oudtshoorn, in de plaats van de heeren KEIJTER & Co. die bedankt hebben.

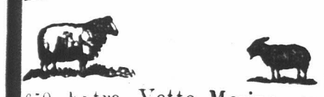

650 Extra Vette Merino en Kaapsche Schapen.
50 Extra Vette Kapater Bokken.

Op Maandag, 6 Julij aanst.

ZULLEN opgemelde Schapen en Bokken, die extra vet zijn, Publiek worden verkocht te KLAPMUTS STATIE en zullen zeker present zijn.

I. J. COETZER.

Paarl, 29 Junij 1891.

J. S. MARAIS & Co., Aflagers.

DE heeren HOFMEIJR & ZOON, zullen op ZATURDAG AANST., op de Parade verkoopen om 11 uur, een paar Prachtige Koetspaarden (Hengsten), een Zwarte en een Vos, 5 jaar oud, geteeld door de heeren ALFORT & LOUW. Geslachtregisters te zien bij de Afslagers.

PUBLIEKE VERKOOPING TE KENHARDT.

DE Ondergeteekende behoorlijk daartoe gelast zijnde door den heer WM. H. STEENKAMP, zal Publiek doen Verkopen

TE KENHARDT, OP ZATURDAG, 18 JULIJ Aanst.

17 Extra Vette Slagtossen.
27 Koeijen en jonge Beesten.
4 Ezels.

Allen in Goede Conditie; en wat verder zal mogen worden aangeboden.

J. S. LONGLAND Sr., Afslager.

Kenhardt, 23 Junij 1891.

REGERING'S SCHOOL VOOR LAND- EN WIJNBOUW STELLENBOSCH.

HIERNEVENS wordt kennis gegeven dat de Nieuwe Termijn aan deze Inrigting op den 21sten Julij zal worden geopend. De geheele Studietijd, uitgestrekt over Twee Jaren, bevat Onderwijs in alle takken van Boerderij, vooral het Bouwen van Voederplanten, Bekerij, Schaapteelt, Wijnbouw en Vruchtenteelt aangaat. Verdere bijzonderheden kunnen worden verkregen van den heer F. BERSCH, de Directeur der School, die eveneens op applicatie een Prospectus en het Jaarlijksch Rapport zal zenden.

A. FISCHER, Secretaris van Landbouw.

Kaapstad, 30 Junij 1891.

OVERLEDEN, op 27 Junij te Stellenbosch, MARIA ANNA JOERNING (geb. Vos), geliefde echtgenoote van L. JOERNING, Sr., diep betreurd.

DOODBERIGT.

OVERLEDEN te Richmond op Zaturdag avond, 20 dezer, mijn teedergeliefde Echtgenoot, LOURENS JOHANNES DE WIT, in den ouderdom van 28 jaren en 4 maanden. Hij is mij ontnomen na een echtverbintenis van slechts vier maanden, en ik betreur zijn verlies want hij was mij dierbaar. Tevens neem ik de gelegenheid waar om den Eerw. heer A. MOORREES en Dr. KRIGE, hartelijk te bedanken voor hun voorbede en hulp mij en mijnen Echtgenoot bewezen gedurende den geruimen tijd dat hij ziek was. Ook Dr. MALAN en andere Vrienden wil ik bedanken voor hun hulp in dien tijd.

A. S. DE WIT, geb. HAUPTFLEISCH.

Deelfontein, 24 Junij 1891.

OVERLEDEN te Pietermaritzburg (Natal), op den avond van 29 Junij 1891, de Wel-Eerw. heer JAN HENDRIK DU PLESSIS, vroeger Leeraar der Ned. Ger. Gemeente te Cradock, en tot bij zijnen dood tijdelijken Leeraar van de Gemeente in welker midden hij overleden is.

Een Afscheidsgroet.

DE heer H. R. STEPHAN, lid der firma GEBRS. STEPHAN alhier, betuigt hiermede zijn hartelijken dank aan zijne Vrienden en Bekenden, zoowel van hier als van andere plaatsen, voor de eer hem aangedaan, bij zijn vertrek, per "Balmoral Castle" naar Engeland, te komen vaarwel zeggen, en hoopt hun allen over eenige maanden, weder in dezelfde gezondheid en in betere positie te mogen ontmoeten.

Kaapstad, 1 Julij 1891.

De Zuid Afrikaansche Apotheek.

OPGERIGT te Uitenhage in 1842 en verplaatst naar Port Elisabeth in 1845, eigenaar J. M. LESLIE. Prijsmedaille, Zuid Afrikaansche Tentoonstelling 1886 voor medicijnen.

Wij hebben nu onder het publiek in omloop verschillende deser beroemde specialiteiten, waarnaar de vraag vermeerdert, aldus hare ruime verspreiding en nut bewerkstelligende.

LESLIE'S AMONIA MIXTUUR.—Een erkend geneesmiddel voor Koude, Influenza en Astma. Het is bewezen dat het zeer heeft geholpen in de genesing van ziektengevallen van den volgenden aard: Pijn de in leden, Vermoeidheid, Droogte of Zeere Keel, Schorheid, Hoofdpijn, Hoest n, het Wateren van Oogen en Neus. Ieder huisgezin moest een voorraad er van hebben, om deze aanvallen af te weren. Prijs 2s. 6d. per bottel.

LESLIE'S SANTONINE SYROOP.—Een zeker en veilig geneesmiddel om wormen in de ingewanden te dooden, welke gevallen zoo dikwijls zulke leelijke verschijnselen bij kinderen produceeren. Prijs 2s. 6d. per bottel

LESLIE'S VERZACHTENDE SYROOP.—Een zuiver en gesond medicijn voor kinderen. Geneest het zuur en den wind in de maag en ingewanden. Heft geeft onmiddelijk gemak aan kinderen die pijn hebben bij het tanden krijgen, door een paar droppels over het gagel te wrijven. Prijs 2s. 6d. per bottel. Geen moeder moest er zonder zijn.

LESLIE'S GEZONDHEIDS PILLEN EN POEDER.—Een pil genomen na een poeder verdrijft de maagdrukking en twee pillen zal de druk en de volheid der ingewanden verwijderen. Deze pillen en poeders laten de gal en snijdende achterblijfsels, die zich ruimelijk bij een slechte spijsvertering versamelen, afloopen. Prijs 2s 6d. per bottel. Waar deze medicijnen niet verkrijgbaar zijn, zende men een P.O. Order voor zijn behoefte direct aan J. M. LESLIE, Mainstraat, Port Elisabeth.

BENOODIGD een Opzigter op een Wijn-, Koorn- en Veeplaats, moet ongetrouwd zijn van fatsoenlijke familie en in staat om met Ezels om te gaan. Referten vereischt. Men vervoege zich bij H. HAUPT, P.K., Stellenbosch.

HET GEBRUIK VAN MEDLOW'S SYROO VOOR HET HOESTEN,

VOOR Tering, Hoest, Koudevatting, Asthma enz. is regt goed, en de genesingen die er door plaats hebben zijn wonderbaarlijk.

Agenten: HEYNES, MATHEW & Co., Kaapstad
Prijs 1s. 6d.; per Post 1s. 10d.

L. F. S. BINDEMANN IS NU VOOR VAST TE WORCESTER ALS TANDENDOKTER GEVESTIGD.

Grijze Haren en Kale Hoofden.

VERDWIJNEN geheel, en de Roos raakt men kwijt door het gebruik van WHEELER'S CAPILLARINES (Het is geen Verf.)

Agenten: HEYNES, MATHEW & Co., Kaapstad
Prijs 2s. 6d. per Post 3s. 10d.

UNION LINIE.
KONINKLIJKE MAILDIENST

UNION STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ (BEPERKT).

DE Mailbooten der Maatschappij vertrekken van Kaapstad naar Engeland via Madeira, om den anderen Woensdag te 4 uur n.m., te St. Helena, Ascension, Madeira en Lissabon, als onder aanleggende.

VOOR ENGELAND.

MEXICAN, Kapt. LARMER, 8 Julij.
SPARTAN, Kapt. MUNN, 22 Julij.
ATHENIAN, Kapt. BAINBRIDGE, 19 Aug.
TARTAR, Kapt. WAIT, 19 Augustus.
SCOT, Kapt. TRAVERS, 2 September.

*Een van de Maatschappij's mooije Stoombooten zal SOUTHAMPTON verlaten voor HAMBURG, kort na den aankomst van deze Mailstoombooten.

RETOURKAARTJES naar ENGELAND, geldig voor Zes Maanden, worden uitgereikt tegen de vermindering van 10 percent op den Dubbelen Passagaprijs.

RETOURKAARTJES voor HAVENS langs de KUST worden uitgereikt voor de terugreis binnen Drie Maanden per de Union of de Castle Maatschappij Stoombooten.

Voor Vracht of Passage dee men aansoek aan de Kantoren van de Maatschappij, Adderleystraat.

THOS. E. FULLER.
Algemeene Bestuurder voor Zuid Afrika

DR. PETERSEN,

TERUGGEKEERD zijnde van Europe, kan aan zijn Woonhuis Tees Lodge, Hopestraat worden geconsulteerd van 11 v.m. tot 3 n.m. dagelijks, uitgezonderd Zondags. Specialiteit voor Vrouwenziekten.

Kapater Bokken! Kapater Bokken!

OP DINGSDAG, 7 JULIJ,

Zullen te KLAPMUTS STATIE, verkocht worden,

300 VETTE KAPATER BOKKEN.

De Bokken zullen zeker present zijn.

J. LE ROUX.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers, Paarl.

Verhuizing.

DE Ondergeteekenden zijn Verhuisd van St. Georgestraat, naar de Gebouwen, in den laatsten tijd bewoond door de heeren POPPE, RUSSOUW & Co., No. 10 Burgstraat.

L. H. TWENTYMAN & Co.

TOLVERBOND
KENNISGEVING.

VAN af dezen datum is BASUTOLAND ingesloten in het ZUID AFRIKAANSCHE TOLVERBOND met de KAAPKOLONIE, ORANJE VRIJSTAAT en BRITSCH BECHUANALAND. Zij die Belasting betaalde Goederen ontvangen van of verzenden naar eenig ander deel van het Verbond, voor het dagelijksch gebruik noodig en binnen het Verbond, en Agenten die zulke Goederen door de Douane klareeren, worden hierbij herinnerd, dat zij zich hebben te gedragen naar de Tolverbond Regulatiën (*Zie de Regerings Kennisgeving No.* 1,063 *van* 11 *December* 1890.)

N.B. Verbreking der Regulatiën zijn strafbaar door boete en gevangenisstraf, en goederen zoodanig vervoerd kunnen zamen met de Voertuigen en het Trekvee worden verbeurd verklaard.

F. W. BURROWES, Douane Collecteur.

Algemeene Bestuurders Departement,
Douana Kantoor, Kaapstad,
1 Julij 1891.

AAN BOEREN.
R. M. ROSS & CO.,
Verkoopen nu tegen Lage Prijzen:

RANSOMES Enkele, Dubbele en 3 Voor IJzeren Ploegen, Ransomes Dubbele Ploegen, een Boom, Howards Ploegen, voor ligte en zware gronden, Howards Zig-Zag Eggen, Ransomes Staaleggen, Zweedsche Ploegen 4 x 5, Amerikaansche Ploegen, alle grootten, Rij- en Zijde Heuvel Ploegen, IJzers en verdere toebehooren voor al de bovenstaande Ploegen, Ransomes Y. L. IJzers tegen zeer lage prijzen à contant Masseys Zelfbinders. Boeren die deze beroemde Machines wenschen te Koopen, waarvan over negen-en-dertig het laatste saizoen in deze Kolonie en den Vrijstaat aan het werk waren, moeten nu orderen. De Massey Zelfbinder behaalde 48 Overwinningen in de Australische Velden in 1890.

STRANDSTRAAT.—KAAPSTAD.

ANGORA RAMMEN.

R. CAWOOD, VAN GANNAHOEK
HEEFT WEDER EEN JONG KLOMPJE
Bekwame Rammen te Koop
Doet vroegtijdig aanzoek P. O. MORTIMER.

"Werkt als een wonder," JONES' RHEUMATICURO

De Groote Zuid Afrikaansche Remedie.

FAALT nooit om JICHT, RHEUMATIEK RHEUMATISCHE JICHT, LENDE JICHT, HEUPJICHT en ZINKINS te genezen en DUIZENDE GETUIGSCHRIFTEN.

"De Eerw. OTTO PADEL, van Tinana, die maanden lang bedlegerig was met erge Rheumatiek, is nu geheel genezen. Hij schrijft: —'*Ik ben genezen alleen door RHEUMATICURO. Ik wensch deze remedie aan te bevelen bij allen die aan die kwaal lijden.*'" Uittreksel van een maandelijksch Rapport van de Moravische Zendelingvereeniging van Zuid Afrika.

WORDT OVERAL VERKOCHT *en alleen bereid door den Eigenaar,*

JAMES JONES, Langestraat, Kaapstad.

Engelsche Agenten in het groot.—W. SUTTON & Co., Bowel, Churchyard, Londen.

T. SHORT & Co.,
VULCAN IJZERWERKEN,

Ingenieurs en Vervaardigers van Stoomketels.

Machinerie, Pompen en alle soorten Landbouwkundige Machinerie gerepareerd dadelijk nade bestelling.

IJZER- EN KOPERGIETERS,

NABIJ HET ALFRED DOK KAAPSTAD.

EEN Onderwijzer Benoodigd voor de Tweede Rondgaande Gouvernements School in de Wijk Kaalspruit, district Bloemfontein.

Applicatien zullen door den Ondergeteekende ontvangen worden voor bovengemelde betrekking tot 31 Julij 1891.

Salaris £120 per jaar en de schoolgelden.

Geen applicatie zal in overweging genomen worden die niet stiptelijk aan den wet voldoet. De School te beginnen op 22 Julij 1891.

J. S. THERON,
Voorzitter der School Commissie.

Vaalbank, 19 Junij 1891,
P.K. Leeuwvlei.

LIKDOORNS.

BUILEN, Hard Vel, enz., gaan geheel zonder pijn weg door het gebruik van WHEELER'S LIKDOORN-ZALF.

(In Potten; men moet daarom niet.)

Agenten: HEYNES, MATHEW & Co., Kaapstad
Prijs 1s. 6d.; per Post 1s. 8d.

KAAP DE GOED HOOP SPAARBANK.
Kennisgeving aan Deponeerders.

HET Comité geeft kennis van de volgende Resolutie, gepasseerd door het Sub-Comité:—

"van en na 30 Junij 1891, zal het laatste gedeelte van de kennisgeving van 20 November 1890, worden teruggetrokken, en Interest van Private Personen, op £50 en daaronder, worden verminderd tot 4 percent per annum."

Op last,
S. V. HOFMEYR, Secretaris.

Kaapstad, 19 Junij 1891.

Nieuwe Patente Water Lift of Noria (Bakkies Pomp.)

OM groote hoeveelheden water op te trekken uit groote diepten, voor besproeijing of voor het geven van Water aan vee. Het wordt gewerkt door een of meer Ezels, Paarden of Ossen volgens de diepte is, en de hoeveelheid van Water, die moet worden opgetrokken. Een Ezel trekt omtrent 3,000 gallons water op in een uur. Deze Machines vereischen geene kostbare optetting en trekken meer water op voor de aangewende kracht, dan eenige andere soort van Pomp. Prijzen en alle andere informatie kunnen verkregen worden van de Eenige Agenten.

GEORGE FINDLAY & CO.,
Pakhuizen van IJzerwaren, Gravestraat, KAAPSTAD.

D. ISAACS & CO.
MEUBELFABRIEKANTEN,
Bekleeders en komplete Huis-Meubileerders,
BIEDEN NU AAN
De Grootste Voorraad Meubelen in de Kolonie
HUN VERTOONKAMERS DIE
30,000 VOETEN VLOERRUIMTE

BESLAAN, zijn nu open voor het Publiek, en behooren door allen die van plan zijn om te koopen te worden gezien. Daar D. I. & C. alleen goed gedroogd Hout besigen tot het vervaardigen van Meubelen kunnen zij met vertrouwen elk artikel aanbevelen. Koopers zullen verder bevinden dat goede artikelen aan dit Magasijn goedkooper kunnen worden gekocht dan artikelen van mindere kwaliteit ergers anders.

Nette Waschtafel met Lade en Twee Handdoeksporten 0 6 6

Aan dit Magasijn zal ook worden gevonden een grooten en goed gesorteerden voorraad Aardewerk, Glaswerk, IJzerwerk voor het Huishouden; in het kort elk Artikel benoodigd in een goed uitgerust Huis, en tegen Prijzen lager dan die van eenig ander Handelshuis in Zuid Afrika.

Geïllustreerde Catalogus en Prijslijst worden op aanvraag Postvrij toegezonden

D. ISAACS & Co.,
80 tot 92 Langemarktstraat, Kaapstad.

Het "Zuid Afrikaansche Tijdschrift," HET ORGAAN VAN DEN TAALBOND,

ONDER Hoofdredactie van Prof. J. VAN DER TUUK, zal in het vervolg verschijnen omtrent het midden van iedere maand. Het is het *eenige* Hollandsche Tijdschrift in Zuid Afrika. Het is het orgaan van den onlangs opgerichten *Taalbond*, geeft nuttige wenken voor landbouwers, lectuur voor Oud en Jong, fraaie prijzen voor oplosser, van opgaven onder de Rubiek "Gezellig Tijdverdrijf," en geniet de medewerking en den steun van de invloedrijkste mannen in Zuid-Afrika. Men kan tegen den geringen prijs van 12s. 6d. inteekenen voor een jaars vooruit betaalbaar bij de Agenten of direkt bij de uitgevers

HOFMEYR & REGTER,
Groenteplein, Kaapstad.

AAMBEIJEN POEDER.

Waarschuwing! Het is ter mijner kennisse gekomen dat er slechte namaaksels van mijn Aambeijen Poeder bestaan. Het *oprecht* is alleen te verkrijgen, dragende het handelsmerk De Zwaan, met de naam C. H. BÖSENBERG.

HET succes dat tot hiertoe gepaard ging met het gebruik van bovengenoemde Medicijn, heeft den Eigenaar, den heer C. H. BÖSENBERG, er toe gebragt deselve meer prominent voor de aandacht van het Publiek te brengen; het werd in vele gevallen bewezen een zeer krachtig middel te zijn tegen deze zoo algemeen heerschende ziekte, die aangedui wordt door hoofdpijn, kortzigtigheid, drukking op de oogen, angst, duiseligheid, gebrek aan geestkracht, onregelmatigheid in het bloed, pijn in de lenden en verstopping.

De bijzondere eigenschappen van dit Poeder om het bloed te verduunen en een vrijen bloedsomloop te bevorderen, om de werking der ingewanden te prikkelen en te regelen, en ze te zuiveren van slijmerige en scherpe stoffen, nemen de onaangename uitwerkselen weg en genesen de ziekte. Het zal ook zeer heilzaam bevonden worden wanneer het gebruikt wordt als bovengemelde voorteekenen, de voorloopers van RHUMATISCHE JICHT zich voordoen, en ook bij drukking op de borst, droogheid, jeuken en chronische aandoeningen van de huid, en bij watersucht, meer bijzonder wanneer deze uit onderdrukte uitwaseming voorkomt.

Als een huismiddel bij verstopping kan het veilig worden aanbevolen, alsmede voor de behandeling van uitslag bij kinderen.

Volle bijzonderheden vergezellen elken Bottel. Prijs 2s.; per Post 2s. 6d.

BEREID DOOR DEN EENIGEN EIGENAAR

C. H. BÖSENBERG, Chemist en Droogist, Swaan Apotheek, Hoek van Bree- en Kortemarktstraat, Kaapstad.

Geen connectie met eenige andere Besigheid in de Kolonie.

H. KLOSSER,

9, St. Georgestraat, Kaapstad,

VERSCHE AANVOER VAN

Heineken's Bier, Jenever Kaas, Cocao en Haringen.

Wekelijksche Aankomsten

Hulponderwijzeres

VOOR de betrekking van Hulponderwijzeres in de Dorpsschool te Utrecht, Z.A.R., zullen applicatien met getuigschriften van bekwaamheid tot onderwijzen in de Muziek, Zangkunst, Hollandsch, Engelsch en gewone vakken, alsmede bewijzen van goed zedelijk Godsdienstig gedrag en van lidmaatschap der Ned. Geref. Kerk, Kaapkolonie, O. Vrijstaat, Natal, Ned. Herv. of Geref. Kerk, Z. A. Republiek worden ingewacht tot 15 Augustus e.k.

Bekwaamheid tot onderwijzen in Handwerken zal eene aanbeveling zijn. Salaris £100 per jaar.

H. L. NEETHLING,
Voorzitter der School Commissie.

Utrecht, 15 Junij 1891.

SEQUAH LIMITED — GOVERNMENT STAMP — REVENUE

SEQUAH'S INSTANT RELIEF FOR INTERNAL PAINS.

SEQUAH'S "PRAIRIE FLOWER." BEST FAMILY MEDICINE!

SEQUAH'S REMEDIES.

SEQUAH'S OIL. BEST EXTERNAL APPLICATION.

SEQUAH'S INSTANT RELIEF BEST INTERNAL PAIN KILLER.

SEQUAH LIMITED — GOVERNMENT STAMP — REVENUE

SEQUAH'S PREPARATIONS are put up specially for the African market, so as to be suitable for the climate, and the public are warned that they are to BEWARE OF IMITATIONS AND IMITATORS. See that the stamp of Sequah Limited, as printed in advertisement, is found over the cork on every bottle. The boxes containing these celebrated Preparations are printed in both Dutch and English. NONE OTHER ARE GENUINE.

Wholesale Depot: LOUIS DANZIGER, Port Elisabeth, P.O. Box, 13.

DE KORTSTE, SNELSTE EN GOEDKOOPSTE WEG NAAR MASHONALAND

Viâ de Pungwe Rivier,

Per Union S. S. Maatschappij en Caste Mail Packets Maatschappij, aansluitende met

DE PIONEER LIJN,

Van Rivier-Stoombooten, Amerikaansche Passagierswagens en Transport Wagens van Port Beira (onder contract voor het vervoer van de Mails der Britsch Zuid Afrikaansche Compagnie), 9 dagen van Durban.

Voor volle bijzonderheden omtrent Vracht of Passage, en Datums van Vertrek, doe aanzoek bij

Alle Agentschappen van de Union S. S. Maatschappij en Castle Mail Packets Maatschappij.

Hickie, Borman & Co.
Oriental Place, Southampton.

Direct aan de Eigenaars:
JOHNSON HEANY & BORROW,
St. Georgestraat, Kaapstad,
Port Beira, McPanda's (Pungwe Rivier) en
Fort Salisbury, Mashonaland.

AYER'S SARSAPARILLA

wordt overal aanbevolen als de beste remedie voor het genezen van scrofula, scrofuleuse en kankerachtige aandoeningen, catarrhe, puisten, zweren en alle ongestelldheden uit slecht bloed voortspruitende. Zij maakt de zuren onzijdig, die rheumatiek jicht en waterzucht veroorzaken. Zij regelt de lever en nieren, geeft veerkracht aan de maag, verbetert de eetlust, helpt de spijsvertering, geneest

Onverteerbaarheid,

en maakt de zwakken sterk. Geen ander bloedzuiveringsmiddel bevat zulke zorgvuldig gekozen en meesterlijk vereenigde ingrediënten. Bijna eene halve eeuw is dit preparatief in beide werelddeelen het standaard versterkingsmiddel geweest. Het wordt universeel door de medische faculteit goedgekeurd en doet het verzwakte gestel goed in al de seizoenen van het jaar.

Ayer's Sarsaparilla

Van Dr. J. C. AYER & Co., Lowell, Mass., U.S.A.

Verkrijgbaar bij alle Drogisten.

ZUID-AFRIKAANSCHE

Koninklijke Maildienst.

De "Castle Mail Packets" Maatschappij.

DE Stoomboten dezer Linie vertrekken van Kaapstad naar Londen om den anderen Woensdag, te 4 uur n.m., via Madeira en Plymouth, te Sint Helena en Ascension aanleggende op de bepaalde tusschentijden.

Julij 15.—ROSLIN CASTLE, Kapt. ROBINSON.

Julij 29.—DUNOTTAR CASTLE, Kapt. WEBSTER.

Aug. 12.—GRANTULLY CASTLE, Kapt. HAY.

Aug. 26.—HAWARDEN CASTLE, Kapt. DUNCAN.

Sep. 9.—GARTH CASTLE, Kapt. BROADFOOT.

☞ Voor vracht of passage vervoege men zich bij de Agentuur van de CASTLE MAILBOOT MAATSCHAPPIJ (Beperkt).

VOOR DE LEVER EN INDIGESTIE.

HET meest beroemde en best werkende, het jongst ontdekte geneesmiddel (Bereid van Bladeren, Wortels en Bast) is

WHEELER'S EXTRACT.

Agenten: HEYNES, MATHEW & Co., Kaapstad. Prijs 2s. per Post 2s. 4d.

AAN WIJNBOEREN.

DE Ondergeteekende is bereid Monsters van *Wijn, Brandewijn* en *Spiritus* te ontvangen, en ze met het Beste Voordeel voor den Handel te Verkoopen. Gezondene monsters zullen onmiddelijke attentie erlangen. Liberale voorschotten gemaakt indien verzocht. H. C. VAN BREDA Makelaar, St. Georgestraat, St. George Kamers

DENTISTRY.

DR. BERKS T. HUTCHINSON, Surgeon Dentist, (L.D.S., R.C.S. Ire.), 2 Newstreet, Cape Town, Branch Surgery, Lady Grey-street, Paarl. Special visits: Malmesbury (Commercial Hotel) first Wednesdays Wellington (Commercial Hotel), third Wednesday; Stellenbosch (Mrs. WIUMS), 15th of every month, for insertion of Artificial Teeth, Fillings, Extractions, &c.

VEORGEMARKT.

Van 6 Julij.

	£	s.	d.	£	s.	d.
Aardappelen, per mud ...	0	15	3	— 0	18	1
Appelen, per 100 ...	0	1	0	— 0	3	4
Bloemkool ...	0	0	2	— 0	0	3
Boonen, per mud ...	1	13	0	— 1	13	0
Ged. Perziken, per lb ...	0	0	1½	— 0	0	1½
Ged. Abrikozen, per lb ...	0	0	3½	— 0	0	3½
Guavas, per 100 ...	0	1	3	— 0	1	8
Ganzen, per stuk ...	0	2	7	— 0	2	7
Havergerven, per 100 lb	0	4	1	— 0	5	2
Haver, per mud ...	0	5	2	— 0	5	2
Kool, per stuk ...	0	0	1	— 0	0	1½
Kalkoenen, per stuk ...	0	4	1	— 0	4	1
Limoenen, per 100 ...	0	4	8	— 0	4	8
Peren, per 100 ...	0	1	7	— 0	5	10
Pompoenen, per stuk ...	0	0	1½	— 0	0	3½
Uijen, per mud ...	0	13	6	— 0	13	6
Zuurlimoenen, per 100 ...	0	4	3	— 0	5	1

5 Wagens.
5 Karren.

NIEUWE MARKT.

Van 30 Junij.

	£	s.	d.	£	s.	d.
Aardappelen, per mud	0	10	3	— 0	18	6
Appelen, per 100 ...	0	0	10	— 0	7	6
Boter, per lb. ...	0	0	9	— 0	1	5
Bloemkool, per stuk ...	0	0	0½	— 0	0	5½
Bijeren, per 100 ...	0	9	3	— 0	13	8
Bonden, per stuk ...	0	1	9½	— 0	3	0½
Ged. Abrikozen, p lb. ...	0	0	4½	— 0	0	4½
Guavas, per 100 ...	0	0	3½	— 0	3	0
Ganzen, per stuk ...	0	3	1	— 0	3	6
Hoenders ...	0	1	3	— 0	2	1
Kool, per stuk ...	0	0	0½	— 0	0	2½
Kalkoenen, per stuk ...	0	4	6	— 0	7	6
Limoenen, per 100 ...	0	2	4	— 0	8	1
Meebos, per lb ...	0	1	1	— 0	1	2
Nartjes, per 100 ...	0	6	0	— 0	6	6
Peren, per 100 ...	0	2	4	— 0	3	8
Pompoenen, per stuk ...	0	0	4	— 0	0	8
Pijnappelen, per stuk ...	0	0	3½	— 0	0	4
Pisangs, per bos ...	0	4	9	— 0	6	5
Patatas, per mud ...	0	5	9	— 0	6	11
Uijen, per mud ...	0	12	0	— 0	13	3
Zuurlimoenen, per 100 ...	0	0	9	— 0	3	6

VERKOOPINGEN.

JULIJ.

☞ 2.—Achter Paarl, Vaste en Losse Goederen, Boerderijgereedschap, Levende Have, Huisraad, enz., in den insolventen boedel van wijlen J. Ekrteen,—J. S. Marais & Co., Afslagers.

7.—Klapmuts Statie, Kapater Bokken, van den heer J. le Roux.—J. S. Marais & Co., Afslagers.

8.—Klapmuts Statie, Schapen en Bokken, van den heer J. G. Coetzer,—J. S. Marais & Co., Afslagers.

18.—Caledon, Bouwgrond, voor rekening van de Caledonsche Municipaliteit,—Dempers & Moore, Afslagers.

18.—Meinhardt, Ossen, Koeijen, Beesten en Ezels, van den heer W. M. Steenkamp,—J. S. Longland, Sr., Afslager.

AUGUSTUS.

6.—Oorlogshoek, nabij Carnarvon, Levende Have, Losse Goederen, Huisraad, Boerderijgereedschap, enz., in den Testato boedel van J. E. van der Westhuijzen,—F. Weits, Afslager.

De Zuid-Afrikaan.

DONDERDAG, 2 JULIJ 1891.

EEN EERSTE AVONDZITTING.

De Bankwet heeft Maandag het grooter deel van de namiddag- en de geheele avondzitting der Wetgevende Vergadering gevuld, zonder nog geheel door het Comité te komen. Een amendement over den vorm der Bank-opgaven werd met een kleine meerderheid verworpen, schoon de aanneming naar het oordeel der Regering geen gering bezwaar zou hebben geleverd; en later in den avond had er zulk een tooneel plaats dat de heer Van der Walt zich genoopt voelde om op het gevolg van het houden van avondzittingen te wijzen. Voor zoover wij zien konden lag het gebeurd minder aan het uur van den dag dan aan bijzondere eigenschappen der leden die er aan deelnamen. Tot een besluit kwam men niet, maar de Regering beloofde de zaak die tot de verwarring geleid had in overweging te nemen, eer de Wet voor de derde lezing opkwam.

Het plan door den heer Jones, op raad naar het schijnt van den heer O'Reilly, te berde gebragt was in beginsel zoo kwaad niet. Het gebeurt, vooral in tijden van speculatie zoo als wij onlangs doorleefd hebben, maar al te dikwijls dat Banken verliezen lijden, maar het gebeurt insgelijks wel eens dat gelden die bij haar berusten niet worden opgeëischt, en in dit geval plegen de Banken ze te houden. Dit *kan* natuurlijk schade zijn voor de erven van den regthebbende, en om nu die erven hiertegen te waarborgen wilde de heer Jones dat van alle zoodanige gelden halfjaarlijksche opgaven door de Banken in de *Gouvernements Gazette* zouden geplaatst worden, dat zij, na vijf jaren vergeefsche kennisgeving, in een fonds onder den Thesaurier zouden komen, en dat zij ten slotte, als er niemand aanspraak op maakte, hun weg in de Schatkist zouden vinden. Wat dit laatstpunt betreft werd er gevraagd waarom de Schatkist er een beter regt op zou hebben dan de Bank, maar dit is in zoo ver een vraag van ondergeschikt belang als het doel van het voorstel—het verhinderen der Banken om zonder meer te naasten wat haar eigenlijk niet toekomt,—in beide gevallen bereikt zou worden. Tegen het plan werd, naast andere argumenten, ook dit ingebragt dat het strekken zou om het de Banken lastig te maken, en daarin is veel waars. Kan men van een Bank eischen dat zij zich kosten zal getroosten, ten einde zelf schade te lijden? Men zal zeggen dat de Regering de publicatie in de *Gouvernements Gazette* zou kunnen bekostigen, en dit zou stellig het billijkste zijn; maar is het geval dat door het niet publiceren der opgaven noemenswaardig onregt gepleegd zou worden, zoo gewoon dat het noodig is er op 's lands kosten in te voorzien? Dit wagen wij niet te beoordeelen, doch zoo ja, dan dunkt het ons veeleer de pligt der Regering om in het belang van het publiek voor de publicatie te zorgen, dan die van de Banken zelve.

Daar heeft men de geheele zaak, en wat was nu de reden dat het tot een standje aanleiding gaf? De heer Merriman, als Thesaurier zijn oordeel over het voorstel Jones gevende, ging wat ver in het afkeuren er van; en de heer O'Reilly, die beweerdde eigenlijke vader van het voorstel te zijn, kwam niet alleen met een bespottelijk overdreven verdediging er van voor den dag, als zouden door wetgeving in dien zin menigte ongelukkigen uit ellende verlost zijn geworden als men vroeger aan gedacht had, maar maakte ook een even onnoodige als ongepaste persoonlijke aanmerking op iets wat vroeger met den heer Merriman geschied zou zijn. Dit brugt den heer Rhodes op de beenen. Ons smartte dit, en wel om dezelfde reden waarom wij jammer zouden zijn als een flink en net gekleed jonkman met een schoorsteenveger of een molenaarsknecht aan het vechten raakte, om dan uitgelachen te worden als hij of zwart of wit uit het gevecht kwam. Hij moet dit gevoeld hebben, maar voelden andere leden van het Huis zich prettig, toen zij den heer O'Reilly in zijn waar karakter voor den dag zagen komen? Het Kaapsche Parlement onderscheidt zich in zoo ver gunstig van Australische Parlementen als men er niet de ruwheid en gemeenheid vindt die men in deze aantreft; maar juist daarom is de heer O'Reilly in het Kaapsche Parlement niet op zijn plek. Hij zou er trouwens niet ingekomen zijn, als de kiesbevoegdheid hier te lande niet zoo geregeld was dat Jan Rap en zijn maat er deel aan hebben.

Toch werd er in het debat één uitdrukking gebezigd die wij ongaarne zouden gemist hebben. In zijn verstoordheid over de aantijgingen van den heer O'Reilly tegen den Thesaurier oprijzende, zeide de heer Rhodes dat hij in den heer O'Reilly den vertegenwoordiger meende te zien der hedendaagsche democratie, maar dat, als gemelde heer er de regte vertegenwoordiger van was, hij zich geneigd gevoelde om de hedendaagsche democratie als een misluikking te beschouwen. Nu is, naar al wat wij er van begrijpen, de heer O'Reilly in der daad een man die men als type der moderne democraten kan beschouwen: altijd gemeene zaak makende met de massa's, steeds alles veroordeelende wat op het onderscheid tusschen mensch en mensch is gegrond. Hij is welligt de eenige van zijn soort in het Huis, maar hij heeft raakpunten met niet weinig andere leden, want wie hier van Britschen bloede is laat in den regel de Britsche volksdenkbeelden invloed op zich oefenen, en die denkbeelden zijn democratisch. Van dien democratischen zin is de Afrikaner vrij, en de eenige Engelschen die er los van zijn, kunnen het juist daarom met het Afrikanerdom vinden. Daartoe behoort in de eerste plaats de heer Rhodes, en wij voor ons zijn overtuigd dat diens verbindtenis met de Afrikaner partij niet toevallig is, maar uit den aard der zaak en uit zijn eigen aard voortvloeit. De tijd zal komen wanneer in ons werelddeel de strijd tusschen de heerschappij der beteren en die der massa's zich duidelijker dan thans zal toonen, en dat wel het eerst niet zoo zeer tusschen de voorstanders der beide rigtingen in het land zelf, maar tusschen de Koloniale aristocratie en de bondgenooten in Engeland waar de massa's in Z. Afrika op kunnen rekenen. Dan zullen de zaken van Z. Afrika een ander karakter krijgen dan er tot dus ver aan eigen is geweest, en dan zal de persoonlijke positie van onzen Eersten Minister van dien aard zijn dat hij een belangrijke keus moet doen. Thans staan de zaken laauwelijks zoo dat hij die keus zich ten volle kan voor oogen stellen, want wie aan aktieve politiek doet en geschiedenis maakt, die heeft geen gelegenheid tot kalme bespiegeling over hetgeen zijn zal; maar wij vertrouwen dat als de ure komt, hij in zijn tegenwoordig gevoelen omtrent de hedendaagsche democratie zoo gesterkt zal zijn dat er geen twijfel bestaan kan aan welke zijde men hem vinden zal.

DE TREK.

Uit berigten hier ter stede ontvangen verneemt men dat op 24 ll. aan de hoofddrift der Limpopo een aantal Boeren zich vertoonden, blijkbaar met plan om over te gaan. Dr. Jameson, die thans als Administrateur van Mashonaland werkzaam is, had de plek pas verlaten toen hij een berigt ontving dat de Boeren in het gezigt waren; en snel teruggekomen bevond hij dat vijf hunner, waaronder Kol. Ferreira, de rivier waren overgegaan, maar dat men dezen in hechtenis had genomen, en dat toen de vier anderen — David Malan, Senekal, Engelbrecht en Herns, —naar den anderen oever waren teruggegaan. Dr. Jameson, na een gesprek met den Kolonel, liet hem op zijn woord van eer los, en trok daarna met hem en een tolk naar het Boerenkamp. Daar gekomen hield hij een vergadering der Boeren om hun den staat van zaken duidelijk te maken, eindigende met te wijzen op het voorbeeld van de Paarl en van de Nieuwe Republiek—waar wij tot dus ver niet van wisten dat haar bevolking zich met de Maatschappij zocht te verstaan,—en met de Boeren te raden insgelijks zoo te handelen, zijnde de heer Rhodes gereed om aan Transvalers zoo wel als Vrijstaters en Kapenaars plek in het land te verschaffen. Kol. Ferreira bleef in het kamp; Dr. Jameson keerde terug, om den volgenden dag deputaties uit het kamp te ontvangen. Er waren 112 Boeren, allen welgewapend, en 30 à 40 wagens bijeen, met Hottentotsche bedienden maar geen vrouwen en kinderen. Onder hen waren Abr. Malan, schoonzoon van Generaal Joubert, twee afgevaardigden uit Ladybrand, Van Soelen en Stofberg, en heel wat meer, die bij drie à vier tegelijk door Dr. Jameson ontvangen werden. De heer A. Malan, met een Vrijstaatschen boer van den naam van Senekal, was een der eersten die met Dr. Jameson een gesprek hield. Hij bleek de Adendorff concessie bij zich te hebben, en vroeg waarom men Kol. Ferreira had in hechtenis genomen, en wie verantwoordelijk voor de weigering was om hen, onder de concessie, de rivier te laten overgaan. Het antwoord was: de Hooge Commissaris, die last had gegeven dat niemand de rivier over mogt zonder een verklaring te teekenen dat hij zich aan de Wetten der Gecharterde Maatschappij onderwierp. De heeren Van Soelen en Stofberg zeiden met de Adendorff concessie niet te doen te hebben, maar als Vrijstaatsche deputatie te komen. Zij wilden echter niet teekenen, zeggende niet te weten wien het land toebehoorde, en verklaarden terstond naar den Vrijstaat te zullen terugkeeren. Niet weinig Boeren scheenen vriendschappelijk en waren gereed te teekenen, mits zij in het land jagten mogten. Hun werd meêgedeeld dat dit moeijelijk ging zoolang de trek bijeen was, maar omstreeks tien kregen een belofte dat als zij zoolang wachtten tot de trek ontbonden was, zij over konden. Schoon er nu berigt was dat de Boeren, op raad van Van Soelen, een protest hadden opgemaakt om naar de Maatschappij en den Hoogen Commissaris te zenden, en aan vier hunner, de heeren Senekal, D. Malan, Van Soelen en P. Marais—die als hun Secretaris fungeerde,—het opstellen en verzenden hiervan hadden opgedragen, scheen het toch dat de trek vrij wel ten einde was, want dit had men deels van vriendschappelijk gezinde Boeren, deels van hoofden van den trek vernomen. Er was spraak van een trekker die zou trachten tot Lo Bengula door te dringen, en hierover was naar diens kraal geschreven, maar het regte wist men niet. Wel wist men dat, als deze trek uiteen was, er geen andere zou volgen. De post aan de hoofddrift was, kort na Dr. Jameson's komst, versterkt door eenige manschappen onder Majoor Goold Adams. Het gevaar van een gewapende botsing schijnt volgens dit alles afgewend te zijn, en het scheen ook niet dat Kol. Ferreira zulk een botsing gewild had, of dat iemand hier voor was nu men duidelijk wist dat Engeland, als vertegenwoordigd door den Hoogen Commissaris, achter de Maatschappij zat. Als nu maar, na een soodanigen afloop der zaak, dien men voor een niet gering gedeelte aan President Kruger te danken heeft, de afgifte van Swazieland volgt, dan zal het werk der verzoening, dat voor den heer Rhodes zoowel als voor de Kaapkolonie en de Republieken uiterst wenschelijk is, een heel eind gevorderd zijn.

'T EEN EN ANDER.

Het voorstel Wiener, tot opheffing van het voorregt dat aan Koloniaal graan en meel bij het Spoorwegvervoer wordt toegekend, vond bijval bij enkele Afrikaner boerenleden; maar de Regering nam een besliste houding aan, en toen het tot stemmen kwam waren de ja's bijsonder zwak, en waagde de heer Wiener geen hoofdelijke stemming. Een besliste houding, zeggen wij, al merkte Sir Gordon Sprigg op dat de Ministers Sauer, Innes en Merriman zich over de zaak niet lieten hooren; want in zaken als deze komt het op den Eersten Minister aan, en deze gaf geen onzekergeluid. Wat den heer Wiener en zulke voorstanders van zijn plan als de heeren Jones en Vintcent betrof, was het duidelijk dat zij geheel in den opregten koopmansgeest handelden, en het belang van den verbruiker boven dat van den producent stelden; maar van den heer Jan du Plessis verwonderde het ons te hooren dat hij het voorstel goedkeurde omdat anders de havensteden een voorregt boven de meer binnenwaarts gelegen districten bekwamen. Die steden genieten het voorregt harer ligging, maar werd het voorregt der Koloniale granen opgeheven, dan zou de Regering natuurlijk een vracht moeten vorderen tusschen de beide thans gebruikelijke prijzen in, zoodat de binnendistricten hun brood in het algemeen niet goedkooper zouden krijgen.

Meer beteekende het bezwaar door den heer Weeber geopperd en door den Eersten Minister erkend: dat de molenaars door valsche opgaven bedrog konden plegen, en hiertoe zelfs verlokt werden. De heer Hofmeyr merkte op dat de opgaven omtrent het koornvervoer van die oneerlijkheid der molenaars geen bewijs leverden; maar het feit dat zij ongestraft kunnen oneerlijk zijn is erg genoeg. Toch gelooven wij dat het niet onmogelijk zou zijn om hun bedrijf onder nader toezigt der Regering te plaatsen; niet, zoo als de heer Louw vroeger voorstelde, door bij elken molen een inspecteur te plaatsen, —want dit zou duur uitkomen zonder zekerheid te leveren,—maar door alle ingevoerd koorn in een Gouvernementspakhuis te laten brengen, en dus te weten te komen hoeveel elk molenaar er van gebruikt. Dit is, zal men zeggen, tegen de vrijheid van den koopman; maar dat van den boer, niet van den koopman het heil van Zuid Afrika te wachten is, dat is, gelooven wij, de overtuiging van iedereen die kans heeft om hier aan het hoofd der zaken te blijven of te komen.

Het is goed nieuws dat een vrij groot stuk van den Delagoa Spoorweg binnen Transvaalsch gebied thans geopend is, en men weldra Barberton met de Baai verbonden zal zien. Zoodra slechts een deel van de linie klaar en in gebruik is zal er minder dan thans geklaagd worden, en zal het gevoelen dat men de lijn tusschen Kaapstad en Delagoa Baai zoo snel mogelijk klaar moet krijgen, nog meer dan thans veld winnen.

In de *Volksstem* wordt melding gemaakt van vergaderingen in het Lijdenburgsche, om zich in dergelijken geest over den toon uit te laten die door den Hoogen Commissaris in zijn correspondentie met President Kruger is aangeslagen, als te Pretoria geschied is. "Wij gelooven," zegt onze tijdgenoot, "dat deze manifestaties meer aandacht en minder geringschatting verdienen dan door sommige Imperiaal-gezinde bladen is aan den dag gelegd; en dat onze hoop dat ook op andere plekken vergaderingen zouden worden belegd gelijk aan die te Pretoria, niet ijdel is gebleken, mag een zeer gelukkig verschijnsel genoemd worden." Ons dunken die manifestaties geen kwaad te zijn, maar wij zouden ongaarne zien dat men in de Z. A. Republiek vergat waar het, in tijden als deze, voor het land voornamelijk op aankomt. Sir Henry Loch, of de man die voor hem den brief heeft opgesteld, moge niet den regten toon hebben aangeslagen, maar zoo iets is vergeeflijk, terwijl men in de Republiek alleszins gegronde reden tot klagten zal hebben als, nu President Kruger's maatregelen den trek van zijn gevaar beroofd hebben, Swazieland niet binnen kort aan zijn natuurlijke heeren wordt overhandigd. Even zoo weten wij dat de heer Rhodes, zonder kwade bedoelingen tegenover de Republiek, somtijds het een en ander heeft gezegd wat de Transvalers niet aanstond; maar in het belang der Republiek dunkt het ons in weerwil hiervan een zaak van het uiterste belang dat zooveel mogelijk Transvalers binnen het gebied der Gecharterde Maatschappij en onder hare Wetten land bekomen, want daar zullen zij meer dan ergens elders kunnen bijdragen tot de zege der Afrikaner en Kolonisten-beginselen in ons werelddeel.

Het overlijden van Ds. J. H. du Plessis.

Het is met diep leedwezen, dat wij heden melding maken van het overlijden van Ds. J. H. du Plessis, op Maandag avond te Pietermaritsburg, Natal. De overledene, na zijne studie aan de Universiteit te Utrecht volbragt te hebben, trad in dienst der Kerk in 1861 als leeraar te Cradock. Als lid der Synode bekleedde hij eene eerste plaats onder de predikanten. Helderheid van uitsigt, bezadigheid, eerlijkheid en voorsigtigheid waren zijne voornaamste kenmerken. Ware het niet dat zijn hoofd, waaraan hij later begon te lijden, hem zulks verbood, dan was hij, naar men meende, Moderator der Synode geworden. Gedurende zijne bediening te Cradock werd de prachtige Kerk aldaar gebouwd, en het Rocklands Seminarie voor Meisjes Gesticht. In 1884 moest hij wegens toenemende zwakheid van zijn hoofd, zijne bediening te Cradock nederleggen. Als prediker was hij ernstig, duidelijk, en zeer gezond. Hij was, meldt ons een zijner vrienden, een sterke voorstander van speciale diensten, en van alle middelen, die de bekeering van sondaren en de opbouwing der geloovigen bevorderen kunnen. Tot in 1887 was hij Zaakgelastigde der Ned. Ger. Kerk alhier. Gedurende dien tijd was hij altoos gereed om sooveel zijn hoofd zulks toeliet beurten voor zijne mede-broeders waar te nemen. Vooral steldo hij veel belang in de oprigting en bevordering van bidstonden in de gemeente. Hij was vooral de vriend en raadsman van jongere predikanten, die naar hem getrokken werden, door zijne vriendelijkheid, jeugdige opgeruimdheid en hartelijke belangstelling in hun werk. Zijn hart bleef altoos in de bediening, en toen men tijdelijke hulp te Pietermaritsburg noodig had, ging hij van tijd tot tijd voor eenige maanden derwaarts om die gemeente te bedienen. Daar heeft hij en zijne geachte echtgenoote zich vele vrienden gemaakt, en daar zijne gezondheid scheen te verbeteren, koesterde men de hoop dat hij nog lang die gemeente zou kunnen bedienen. Doch een koude door hem alhier gevat tijdens zijn jongste bezoek ontwikkelde sich in zwakheid van het hart, waaruit later andere pijnlijke ziekten en uiteindelijk de dood is ontstaan. Gedurende zijn zwaar lijden had hij slechts éene begeerte, en die was om ontbonden te zijn,—die begeerte werd ploteeling op Maandag avond vervuld. Hij laat eene weduwe na en een eenigen zoon, die thans voor de bediening aan het Theologisch Seminarium te Stellenbosch opgeleid wordt. Aan deze beide en aan de gemeente die hij bediend heeft, bieden wij onze hartelijke deelneming.

AAN CORRESPONDENTEN. — Het wordt misschien vervelend voor sommige onser berigtgevers, om telkens een excuus van "geen ruimte" te moeten ontwaren. Zoo lang echter als het Parlement zit, moet men onze verschoonbare uitvluchtgen goede houden. Vooral "large" correspondenties zullen haar tijd af moeten wachten.

ALS ASSISTENT MAGISTRAAT te Ladysmith is aangesteld de heer W. L. Borell.

DE LANDBOUWSCHOOL te Stellenbosch wordt op den 21sten deser geopend.—*Zie Ads.*

BASUTOLAND is nu onder het Tolverbond. Men lese de Regerings-advertentie over de zaak.

KLAPMUTS. — Verkooping van de heeren Marais en Co., op aanstaanden Maandag.—*Zie Ads.*

ONDER DE OMHEININGSWET is geplaatst het veldkornetschap Groot Winterhoek, afdeeling Uitenhage.

NIEUWE KERK.—Eene Voorbereidingsdienst tot het Heilig Avondmaal zal door Ds Muller op Morgen (Vrijdag) avond om 7 uur, in de Nieuwe Kerk gehouden worden.

VERHUISD.—De heeren Twentyman en Co. zijn, zooals zij in dit nommer adverteeren, verhuisd naar de gebouwen tot nu toe bewoond door de heeren Poppe, Rossouw en Co.

KAPATER BOKKEN, ten getale van drie hoorderd, zullen op aanstaanden Dingsdag, door de heeren Marais en Co. van de Paarl te Klapmuts worden verkocht.

KENHARDT.—De heer J. S. Longland, Sr., afslager aldaar, adverteert in dit nommer een vendutie, die op den 18den deser te Kenhardt zal plaats hebben. Slagtossen, beesten en eseln maken het menu uit.

DE WETTEN op de Gedeeltelijke Toesigening, de Bandisten en Tronken en de Melkkaren zijn in de *Gouvernements Gazette* verschenen als door Z.Ex. den Gouverneur goedgekeurd.

BENOEMD is de heer W. L. Bevell tot assistent Magistraat te Ladismith. Met het ambt van rekenmeester van het Departement van ZEx. den Gouverneur en Hoogen Commissaris, dat van den Eersten Minister en dat van den Agent Generaal is bekleed de onder-Koloniale Secretaris.

BRANDZIEKTE.—De nieuwe Brandziekte Wet van den heer Frost bevat slechts één bepaling, en wel een ten effekte dat elk district ens. onder de Brandziekte Wet van 1886 kan geplaatst worden, al grenst het niet aan de andere districten waar die Wet geldt.

GETROUWD zijn eergisteren Jongej. Hilt's Landsberg, een dochter van den genoemden naam, met den heer F. M. W. Roberts van Kimberley. De plechtigheid had plaats in de Groote Kerk te Adderleystraat en de kluisters werden gesmeed door Dr. Kotzé predikant alhier.

EPILEPSIE. — Kramp- en Zenuwlijdenden vinden zekere genezing naar de eenigste duizendmaal beproefde methode. Behandeling per retourzending van een uitvoerig berigt, dat men met postzegel voor antwoord heeft te adresseeren: Office Sanitas 57, Boulevard de Strasbourg Paris.—*Adv.*

DE VRIJSTAATSCHE VOLKSRAAD heeft besloten geen technische afdeeling aan het Grey "College" toe te voegen, maar Aardrijkskunde er door middel van het Hollandsch te laten leeren. Een verzoek om een Landbouwbureau op te rigten en Veeartsen soowel als dikhoegsten te laten uitkomen, is verworpen.

VASTGOED.—De heeren Jones & Co., alhier verkochten eergisteren morgen drie huizen in Nieuwstraat, naast Poole's hotel en vier huizen in Keeromstraat aan de achterkant van hetzelfde logement, alles in den boedel van wijlen Kapt. Rennie. Het eerste werd gekocht door den heer Platnauer alhier voor £1,710 en dat in Keeromstraat door de heeren Steer & Co. eveneens van deze stad, voor £820.

EEN KRANKSINNIGENWACHTER in den tronk, John Farrell genaamd, kreeg Dingsdag een maand harde pad, daar hij gemberbrandewijn in den tronk gebragt en zelf sooveel er van genuttigd had dat hij dronken werd, de reet onder de kranksinnigen verdeelende om, zoo als hij in het Magistraatshof zeide, se wat op te vrolijken. Zoo'n vent dunkt ons beter geschikt om op varkens dan om op krankzinnigen te passen.

EEN BRAND ontstond Dingsdag avond onder aan Heerengracht, digt bij het hoofd, in het magazijn van den heer J. Grady, maar de Brandweer was er spoedig bij, en het bleek dat de brand onder de meubelen en boeken was, die door een lid der Brandweer weldra op straat werden gegooid. Weinig schade aangerigt; oorzaak van den brand onbekend.

INFLUENZA.—Die met dit veranderlijke weder niet lijdt aan Influenza of andere soort koudevatting, is natuurlijk niet in de mode. Het navolgen van alle modes is echter niet altijd pleizierig en diegenen die van de gebiedster in kwestie hun bekomst hebben, refereeren we naar een annonce in dit nommer van den heer Leslie, to Port Elizabeth. Deze medicijnmeester is slechts één van de vele weldoeners der menschheid, die er zich op toeleggen, om het lot van hunne lijdende natuurgenooten dragelijk te maken.

DE AARDRIJKSKUNDE DER WOOREN was het onderwerp van een voorlezing door Eerw. H. V. Taylor, ten aanhoore der Christelijke Jongelingsvereeniging, op Maandag avond gehouden. Het verslag dat wij in onzen morgen-tijdgenoot er van gezien hebben maakt zijn bedoeling niet zoo duidelijk dat wij ze weêr kunnen geven, maar hij eindigde met tegen onzuivere taal te velde te trekken.

CLANWILLIAM.—Een brief vandaar sooals wij geplaatst hebben, was het niet dat hij in kortere bewoordingen hetzelfde inhoudt dat vroeger uitvoeriger door den heer Van Wijk in ons blad is geplaatst. De heer Van Rhijn zendt ons ook weer een schrijven als repliek op dat van den heer Van Wijk. Wij moeten ZEd. herinneren aan zijn eigen belofte, dat hij de correspondentie over de zaak voor goed had opgegeven. Beloft maakt schuld, en we rekenen haar op deze manier vereffend.

EEN INSPECTIE van vrijwillige Scherpschutters (Hertog van Edinburg) werd Maandag avond drukker bijgewoond dan gewoonlijk, zijnde er 375 op de Parade bijeen, waarvan 120 van Zoutrivier. Zij kregen dan ook een mooi kompliment van Kol. Southey. Dingsdag volgde een inspectie van de Ingenieurs, waarvan 201 aanwezig waren, en wien de Kolonel meêdeelde dat een reorganisatie door Vrijwilligers in het Kaapsche Schiereiland, in het belang der verdediging, in de maak was.

GESCHIEDENIS.—De heer Merriman krijgt in de Bloemfonteinsche *Express* er van langs omdat hij den heer Rhodes "den eersten man in Zuid Afrika" genoemd heeft, en als huis in de geschiedenis had moeten weten dat gelijktijdige opinie bijna altijd zonder waarde is. Welke geschiedenis de *Express* gelezen heeft om tot zulk een besluit te komen, dat kunnen wij moeijelijk vatten, tenzij hij wel zegt Alexander en Caesar, Napoleon I en Bismarck, Goethe en Schiller als zoo maar zoo luiajes beschouwt, omdat hun tijdgenooten een hoage gedachte van hen hadden.

HET NOOREN. — De Hooge Commissaris heeft in een buitengewone *Gouvernements Gazette* aangekondigd dat hij het land benoorden Britsch Bechuanaland in twee districten heeft verdeeld, waar alleen Khama's land niet toe zal behooren. Het eene, Bechuanaland zal ook het district Tati, hetgeen dat Matabele, inhouden, en onder het bestuur van Sir Sidney Shippard staan. Over het andere, Mashonaland, is de heer A. R. Colquhoun tijdelijk als Administrateur aangesteld, wat ons daarom verwondert omdat wij meenden dat gemelde heer weggedaan er Dr. Jameson in zijn plaats benoemd was. Voorts zijn in beide landen eenige Magistraten aangesteld, meest Britsche officieren, en een er van Kapt. Hayman, de held van Mazelikazie.

ALGEMEENE VOLDOENING geeft het Buttersadel met gom-elastieken veer-setel toegerust met een patente stijgbeugelstaal.—*Zie Advertentie.*

IN BRITSCH BECHUANALAND heerscht nog slavernij, en onlangs is een zaak voor een Hof geweest waar dit aan het licht kwam. Een van het slavenras—wat het is in zoo ver een apart ras als het tot de weigerende bevolking behoort, die door anderen later ten onder zijn gebragt,—had bij een blanken man gediend en als loon twee bokken bekomen, maar terug naar zijn eigen plek naar de Bechuana wiens dienaar hij was hem de bokken af, en volgens Bechuana wetten met regt, daar een slaaf geen eigendom kan hebben maar alles aan zijn baas behoort. Hij ging echter bij den Magistraat klagen, en zijn baas, die een neef van het opperhoofd der plek is, verklaarde in het Hof dat hij de bokken alleen genomen had om ze voor den ander te bewaren. Zulke zaken zouden, volgens het Vrijburgsch blad, meer voorkomen, zoo niet de plek waar de meeste slaven zijn, vele uren van een Magistraatszetel lag.

HUMANSDORP. — Het lijk van den jongen Lawrie, onlangs in Kromme Rivier verdronken, was lang vermist maar blijkt thans niet ver van de plek waar hij gezonken was gevonden te zijn. *De Ile echo* bevat verder voorzeerst een verhaal omtrent een weduwe en een niet al te pleizierigen swager, die haar was komen bezoeken en in een hotelzaak helpen toen haar man overleden was, maar die hulp had doen bestaan in het ledigen van brandewijnbottels in het buffet, en eindelijk, toen zijn schoonzuster opmerkte dat dit niet voordeelig uitkwam, haar bedreigd had met stuk te snijden. Voor den Magistraat kwam hij geheel versopen in brandewijn, maar deze behandelde hem vrij genadig al. £3 of drie weken, en rust bewaren of het dis riet verlaten voor zes maanden. Fraaije regens zijn in het dorp en de buurt gevallen, en deze hebben, naast verliezen, toch ook eenige vrij vermakelijke tooneelen ten gevolge gehad. Een procureur of agent b. v., kon de straat niet over omdat deze in een rivier herschapen was, en vroeg of iemand hem droog naar den anderen kant kon brengen. Een kleurling in dienst van iemand in de buurt nam den man op zijn rug, toen zijn baas, net toen hij midden in het water was, hem voor de grap toeriep, "ga zitten." Tot iedereen verbasing ging de man sitten, met dit gevolg dat zijn ruiter afviel; maar deze nam de zaak goed op, en wreekte zich alleen door zijn drager eens firm

Gecharterde Maatschappij vrij wat goederen naar Mashonaland zendt. Van der Bijl's "trek" zal Mafeking in een paar dagen bereiken.

HET PARLEMENT.

WETGEVENDE RAAD.

MAANDAG, 29 JUNIJ.

(Vervolg.)

DE PORTER INRIGTING.

De Ed. heer Bellingan dacht, dat het niet regt was om veel tegen de inrigting te zeggen. De instituties werkte, voor zoover hij het kon beoordeelen, seer goed. Z.Ed. was er voor niet de jongens voor de beide eerste overtredingen goed met een rotting moesten worden "afgestofd." Na de *derde* overtreding, zoo meende spreker, was de tijd daar om ze naar het Porter verbeterings gesticht te zenden. Kwamen sij er dan na afloop van hun te dienen tijd uit, dan kon men ze bij de boeren uitbesteden. (Hoor, hoor).

De Ed. heer Botha wilde graag van den Minister hooren wat er van de jongens werd als sij uit de inrigting kwamen. Hij wou de motie supporteeren. Spreker was er voor om aan de buiten wereld te toenen, wat er in de institutie omging.

De Ed. heer Meurant was tegen de motie, omdat de President goede explicatie had gegeven.

De Ed. heer Innes zei dat de motie voor het Huis eene belangrijke was. De Resident Magistraat had, volgens de wet, het opsigt over de instituties onder bespreking, en de schoolmeester zorgde voor huisgodsdienst. Een stuk of 8 à 9 waren uitbesteed om een ambacht te leeren, maar dat er maar soo weinig soodanig waren kwam, omdat de inrigting was verplaatst van Valkenburg naar Tokai en er nu vooreerst meer werk was om de boel schoon te maken, enz. Men had gevraagd waar de jongens bleven, als hun tijd was uitgediend, maar dat was een nog al moeijelijke kwestie. De Minister sei dat men zooveel mogelijk op hun verdere carrière lette, maar dat ging moeijelijk in een land, zooals het onze. Soms zag men gunstige na-resultaten. Om nu een Comité aan te stellen, soo dacht de Minister, zou maar ampertjes billijk wezen. (Hoor, hoor). De motie werd hierna teruggetrokken.

STOORWEG KAARTJES.

De Ed. heer Van Rhyn wilde dat er ter tafel gelegd worde, eene opgave van het getal Seizoen kaartjes dat uitgegeven is op de Spoorweglijn, tusschen Kaapstad en Worcester, van 1 Julij 1890, tot datum deses.

Door den aanwezigen Minister werd aan het verzoek van den voorsteller voldaan.

BRUGGEN.

De Ed. heer Meurant vroeg dat een Comité worde aangesteld, om in overweging te nemen het bouwen van sekere bruggen, dat door het Parlement is goedgekeurd geworden gedurende de laatste sitting, maar met welke niet voortgegaan is; het Comité te bestaan uit de heeren Wilmot, Heatlie, Herholdt, Dolley, Hugo, Sir G. H. Stockenstroom en den voorsteller.

De Ed. voorsteller sprak sterk voor het aanstellen van een Comité, en legde in een uitvoerige rede de motieven bloot voor de belangrijke kwestie. Hij recapituleerde nog eens weer de reeds vroeger aangehaalde en gemaakte parlementaire en ministeriële beloften, en sei dat het een schande zou wesen voor het land en een onregtvaardigheid voor sijn districten, als men het Comité over de saak niet gaf.

De Ed. heer Wilmot secondeerde en gaf vele voorbeelden, waar het Publieke Werken Departement in sijn pligt was tekort geschoten. Somtijds zou er een brug of soolets worden gemaakt en de begrooting van het Departement was eenige duizende ponden, in één geval was het £3,000, en de saak ging over. Zulk een selfde saak werd soms voor drie *honderd* pond door een Afdeelingsraad gemaakt. (Hoor, hoor, van Oom Daantje). Het sou echter niet billijk sijn nu te veel namen te noemen en in bijsonderheden te treden, daar de Commissaris door siekte niet op sijn plek kon sijn.

De Ed. heer Van Eeden sei, dat men op verschillende plekken in de Kolonie om brug gen vroeg. Bijvoorbeeld te Swellendam en Heidelberg, maar waar was het geld? Had men dit, dan was hij voor het bouwen in de Kolonie en niet weer voor het spenderen in den Vrijstaat, zooals vroeger was gebeurd.

De Ed. heer Van Rhyn sei dat men reeds met de saken bekend was, na den uitleg van den voorsteller. Een Comité kan nu nog alleen een votum van wantrouwen meenen tegen het Gouvernement, dat dit sijn pligt niet had gedaan. De motie was nu niet meer noodig en hij sou er tegen stemmen.

De Minister Innes sei dat de saak duidelijk was; was het geld er dan sou men aan het bouwen gaan, dit was de heele kwestie. Het Gouvernement had natuurlijk niets te vreezen voor het ondersoek van een Comité, maar hij dacht dat het er nu geen tijd voor was.

De Ed. heer Meurant antwoordende, zei, dat hij pleite voor een brug waar *ieder* dag een postkar moest passeeren. Het Comité sou volstrekt geen votum van wantrouwen voor de Regering bedoelen. Hij wou alleen onderroeken en laten ondersoeken door een Comité, dat was al.

De Ed. heer Van Rhyn merkte op dat de Ed. Kol. Secretaris onlangs had beloofd dat de brug sou worden gebouwd, als er maar geld voor was.

De Ed. heer Neethling dacht ook dat men voldoende met de saak op de hoogte was, en geen Comité behoefde. Hij had een amendement van het volgend effect: "dat er soo spoedig mogelijk een brug worde gemaakt over Vetrivier, niet meer kostende dan £4,500." (Eerst stelde hij voor £4,000, dat later tot de genoemde som werd veranderd, nadat men had vernomen dat de brug een beetje over de £4,000 sou kosten).

De Ed. heer Van den Heever sei dat hij voor het amendement sou stemmen. Hij ging binnenkort ook om een brug vragen ergens op een plek over Grootrivier. (Gelach). Of schoon hij wel eens dacht, waar al het geld voor soovele bruggen van daan moest komen. Men kon natuurlijk in sulke saken al ligt te veel vragen en dat ging niet aan.

De Ed. heer Heatlie sou tegen het amendement stemmen, omdat het slechts van *een* brug sprak. Wat werd er van *sijn* brug? (Gelach.) Een Comité sou alleen een gunstig rapport inbrengen, en wat beteekende dat? Kon de Regering misschien geen Ontwerp indienen om geld te leenen en daarvoor bruggen te bouwen? Wat deed men niet in de naburige staten. Over de £30,000 werd onlangs nog voor bruggen gestemd in den Vrijstaat, soo werd spreker verondersteld te seggen. Hij sou terugtrekking van het amendement aanraden.

De Ed. heer Dolley was tegen het amendement omdat het *unfair* was; waarom juist Vetrivier uitgekozen?

De Ed. heer Botha dacht ook dat van een Comité niets goeds kon komen, tensij het uit leden bestond in bruggen geen belang hebbende. Het amendement kwam eerst in stemming en werd verworpen met 16 tegen 5 stemmen. Vóór de heeren Botha, Faure, Neethling, Van den Heever en Bellingan. De motie voor een Comité werd aangenomen met 14 stemmen tegen 7. Tegen de heeren Hugo, Herholdt, Botha, Faure, Neethling, Van den Heever en Bellingan.

DR. CLARKE.

De Ed. heer Heatlie vroeg dat er ter tafel worden gelegd alle papieren en correspondentie met betrekking tot het vrijwillig ontslag van Dr. Clarke, als distriktsdokter van Van Rhyn's Dorp. Aangenomen.

BRANDZIEKTE.

EEN WETSONTWERP.

De Ed. heer Neethling sei, dat het misschien wat smaaks leek dat hij als wijnboer de tweede lezing van het Ontwerp in kwestie sou voorstellen, maar hij had al wat met deze pest te doen gehad en te Kimberley was hij op een Congres aangewezen, om sekere amendementen voor te stellen. De voorgestelde Wet bevatte o.a. de volgende bepalingen: — "Indien de Afdeelingsraad van eenige afdeeling waarin de bepalingen van de Brandsiektewetten al reeds sijn of later mogen worden afgekondigd van kracht te sijn, den Gouverneur per resolutie versoekt om soodanige afdeeling van de werking van gezegde wetten vrij te stellen, dan dan zal de Gouverneur, per proclamatie, verklaren, dat sij opgehouden hebben van kracht sijn in soodanige afdeeling; mits dat, vóór een Afdeelingsraad sulk een versoek als voor segd doet, twee derden van de gekozene leden daarvan, die tegenwoordig sijn op eene vergadering speciaal te worden belegd voor het doel om soodanig versoek te doen, toestemmen om het te doen. De Afdeelingsraad van eenige afdeeling zal, handelende volgens de stem of de beslissing van eene meerderheid van schapenboeren en grondbezitters in de afdeeling of veldkornetschap waarin de Brandsiektewetten van kracht sijn, op eene vergadering belegd voor het doel om personen te kiesen om de betrekkingen van inspekteurs of sub inspekteurs onder de gesegde wetten te bekleeden in soodanige afdeeling of veldkornetschap, soo als het geval moge sijn, aan den Kol. Secretaris de aldus gekozene namen opsenden, en de Gouverneur zal bij het aanstellen van inspekteurs of sub-inspekteurs zooveel mogelijk aanstellen den aldus gekozen persoon of personen in de afdeeling, uitgestrektheid of veldkornetschap, waarvoor sij aldus gekozen sijn." Spreker hoopte dat zijn w t door het Huis mogt worden aangenomen, daar zij ten segen van de betrokkene schapenboeren sou worden.

De Ed. heer Bellingan dacht, dat het goed sou wesen als elk veldkornet sijn wijk in drie deelen werd verdeeld, van wege de inspeteurs kwestie. Dat de inspecteur soms soo ver verwijderd is, was een seer groot beswaar want het ging toch niet om voor zulk een mensch soms een uur of 5 à 6 te moeten rijden, om hem in de vingers te krijgen. Hij was tevreden sooals de wet nu was en als sprekker nu eigenlijk sijn grondige overtuiging moest geven, dan moest hij seggen voor een algemeene wet voor de geheele kolonie te sijn. (Hoor, hoor). Men moest de menschen echter niets opdringen en in vele districten sou sij niet goed werken, omdat er gebrek aan water was. In de toekomst sou elkeen uitvinden, dat men als één man om een algemeene wet sou vragen. (Toejuiching).

De Ed. heer Van Eeden dacht dat men alleen zóó kon praten, als overal genoeg regen viel. Maar dat was nu eenmaal niet soo en daarom ging de redenatie van sijn Ed. vriend (den heer Bellingan) niet op. Als hij voor een algemeene Brandsiekte wet had gestemd, dan sou hij geen voet weer in sijn district durven zetten. (Gelach).

De Ed. heer Herholdt sou wel willen voorstellen om de wet heden over ses maanden te lezen, tensij men de saak naar een Comité wilde laten gaan. Een groote mate van onte vredenheid door het land, sou door de invoering der wet worden verwekt. Laat de wet permissief blijven, sooals sij is. Men kon niet tegen den wil der menschen regelregt ingaan. De boeren dachten dat men sich in hunne zaken wilde mengen, door een dergelijke wet op te dringen. Waarom een wet te passeeren, die toch niet goed sou werken? Het was totaal onnoodig. Misschien kon sij in een paar districten goed werken. Er was een seer gevaarlijk beginsel in dit Ontwerp neergelegd. Hij sou voor het aanstellen van een Comité sijn.

De Ed. heer Botha dacht ook dat de moeijelijkheid van ongeregelden regenval wel degelijk bestond. Hij wou niet tegen de tweede lezing stemmen en dacht dat er nog een voorname grieve bestond, die moest worden geluicht. Er waren nl. veel te min inspecteurs, en het werd meer dan tijd dat er voldoende werden aangesteld. Hij was er sterk tegen om iets aan menschen op te dringen, wat men niet wilde hebben, maar hij was eeneens verwonderd om van verstandige leden te hooren, dat sij het nut van een Brandsiekte wet niet kunnen inzien. Spreker geloofde niet dat er *een* district sou te vinden wesen, waar de wet was geproclameerd, die haar weer zou willen missen. Natuurlijk er waren wel enkele personen, maar hij bedoelde men sou bijvoorbeeld geen twee-derde der belangheb bende bevolking er voor kunnen vinden. (Hoor, hoor).

De Ed. heer Van Rhyn sou de tweede lezing ondersteunen, mits de saak naar een Comité ging. Was de wet echter, sooals sommigen beweerden, soo goed, waarom se dan te veranderen? Een Brandsiekte wet was gekheid Lette men eens op Salvinia. Waar was een plek waar beter wol van daan kwam? En waarin sat hem de kneep? In het feit dat men de schapen niet altijd in de kralen liet, maar op versche plekken in het veld—ieder avond soms ardere — liet overnachten. Laat men de schapen maar laten "rondleggen" en de zaak der wol, wat brandsiekte aanging, werd gezond.

De Ed. heer Michau sei dat hij in een district woonde, waar de Brandsiektewet niet was geproclameerd. Maar van plekken waar dit wel het geval was, b.v. van Bedford, had men hem gesmeekt toch sijn best te doen om er weer van bevrijd te worden. De moeijelijkheden aan de uitvoering verbonden, waren al te danig groot. Dit was vooral het geval als men met sijn vee wou trekken, dan stonden er onnoemelijke beswaren in het pad. Spreker was overtuigd dat als het Parlement eens mogt besluiten om een Brandsiekte wet algemeen te maken, er een oproer in het land sou komen. (Gelach en hoor, hoor, van Oom Piet).

Sir Henry Stockenstroom dacht er anders over en meende te weten dat het land over het algemeen ten gunste van een algemeene Brandsiekte wet was.

De Ed. heer Hugo was met een permissieve wet tevreden. In sommige streken, dit wist spreker van eigen ondervinding, was het totaal onmogelijk om de Brandziekte wet te uitvoer te leggen. Wat omtrent de Karroo en het Roggeveld? Er sou geen erger ding sijn voor die streken, dan om de wet aldaar "dwingend" te maken. (Hoor, hoor). Maar wilde men het noodzakelijk maken dat ieder boer dip *moest* gebruiken om sijn schapen te wasschen, daar had hij niet tegen.

De Ed. heer Roos stelde voor om het Ontwerp zes maand uit te stellen en

De Ed. heer Dolley dacht, dat er geen noodzakelijkheid was, om de bestaande dingen te veranderen.

De Minister Innes was voor verdaging van het debat, om te sien wat men in de Wetgevende Vergadering over de kwestie sou doen. Hij stelde in dien zin een amendement voor dat door

Den Ed. heer Hugo werd ondersteund.

De Ed. heer Wilmot was ook wel voor verdaging van het debat; meer onderzoek kon geen kwaad.

De Ed. heer Van den Heever, die reeds eenigen tijd op heete kolen had gezeten, kreeg nu gelegenheid om sijn hart te verligten, dat hij met veel stemverheffing ten uitvoer bragt. Hij had zeer aandachtig naar het gesprekene geluisterd en hij wou nu per slot van rekening wel eens vragen wat verkeerds of sijn Ed. vriend (de heer Neethling) nu eigenlijk had gedaan? Niet anders, dit was de vonder, dan een ding waarom het land riep! (O, o). Ja, o, o! dit was soo en niet anders. Wie opposeerden het schema? Lieden die op het bezit van geen enkel schaap kon den bogen. (Gelach). Waarom moest de boer vervolgd worden? Wat sijn edele vriend voorstelde, was op een Congres, waar men wist waarover men sprak, besloten, dat was al. Zou hij eens een naam noemen van een persoon in het Bedfordsche ten benedete van het edele lid aan de overzij (Sir Henry Stockenstroom) die gaarne van de wet wilde verlost worden? Het was de heer De Klerk aldaar, en soo dachten er in die buurt vele over. (Hoor, hoor). Wat of achter al die praatjes sat van sommige leden, dit kon sprekker niet peilen. De tegenwoordige wet, waar die werkte, was een rehande voor het land en die er vóór sprak, redeneerde over zaken waarvan hij geen verstand had.

De Ed. heer Bradfield kwam met een argument voor den dag dat de kleurlingen (sic!) in sijn buurt teleurgesteld zouden wesen, als dit nieuwe Ontwerp zou passeeren. De wet moest, sooals sij nu was, blijven, dat was het beste.

De Ed. heer De Villiers maakte het Oom Daantje duidelijk dat er niets voor het Huis was, dat sprak over eene "Algemeene" wet er de Ed. hr. Van den Heever sei dat hij dit seer goed wist. De Ed. heer De Villiers was niet zuid duitelijk (de schuld gedeeltelijk van de galerij) maar werd verondersteld te spreken ten gunste der tweede lezing, als men namelijk goed vond dat het Ontwerp naar een Comité werd verwezen. Het debat werd nu met 13 tegen 8 stemmen verdaagd. Di deed ook het Huis tot Woensdag, 1 Junij, nadat

HET BORDELS EN ADMINISTRATIE ONTWERP

in Comité was geweest en men eenige clausules had gepasseerd met den Ed. heer Neethling in den Voorsittterstoel. H t was bij zessen toen de Raad uiteenging.

GISTEREN.

PETITIËN.

De Ed. heer Faure had een over de drankkwestie, plaats onhoorbaar.

AANGEKONDIGDE MOTIËN.

De Ed. heer Heatlie zal iets vragen over een nieuwe Spoorweglijn van af Zoutrivier; de Ed. heer Wilmot zal om sekere opgaven versoeken; de Ed. heer Van Rhyn iets over Seizoen kaartjes; de Ed. heer De Villiers over het Spoorwegvervoer op Zondagen; de Ed. heer Faure iets over de Springbengsten omtrent het geven van getuigenis; de Ed. heer Bailey iets over het Schapenscheeren in verband met de Brandsiekte; de Ed. heer Ross wil om sekere papieren vragen; de Ed. heer Michau iets omtrent de Norvals Pont werken; de Ed. heer Bailey over het omhuinen van plaatsen; dezelfde zal ook i formatie versoeken of de Regering van plan is een brug over de Keikama Rivier te maken.

DE NOORDELIJKE SPOORWEGEN.

De Ed. heer Van den Heever vroeg om eene opgave aantoonende: (1) het bedrag van de schade, veroorzaakt door de versposeling van dwarsliggers en tijdelijke bruggen tusschen Colesberg en Bloemfontein; (2) de onkosten van de inwijding van de Bloemfontein lijn; (3) de reden waarom de inwijding niet werd uitgesteld om kosten te besparen; (4) eene opgave aantoonende of de lijn voltooid is volgens kontrakt; (5) de onkosten van de Norvals Pont Brug.

De Ed. Voorsteller leidde sijne vraag in en merkte op dat er al te veel onderliggers reeds waren weggewasschen.

Minister Sauer sei, dat de opgaven in een dag of wat sullen worden gegeven. Wat de tijd der inwijding betrof, dit had men aan den Vrijstaat overgelaten, en deze Staat had met één stem meerderheid in den Raad besloten, om se op den vastgestelden dag te doen plaats hebben. Deze Kolonie had niet alleen de magt gehad om uit te stellen. De Minister sou ondersoek instellen of onze Kolonie tot de kosten der feestviering had bijgedragen.

STEENKOLEN.

De Ed. heer Neethling stelde voor te besluiten:—Daar een overvloed van steenkolen ontdekt is aan den voet van Sterkstroom en andere plaatsen digt aan de Oostelijke Provincie lijn, welke steenkolen volkomen gelijk sijn aan die van de Indwe Koolmijn, die omtrent 60 mijlen gelegen is van genoemde Spoorweglijn, soo is deze Raad van gevoelen dat de Regering seer verstandig heeft gehandeld om het leggen van den Indwe Spoorweg, als bekrachtigd door Wet No. 10 van 1890, uit te stellen; en deze Raad is verder van gevoelen dat het leggen van laatstgenoemden Spoorweg uitgesteld moet worden totdat deze Raad, door verder besluit, het leggen er van zal bekrachtigen.

De Ed. Voorsteller sijne motie inleidende zei dat er te Kroonstad en een andere plek in den Vrijstaat betere Steenkolen Mijnen waren ontdekt. De kolen daar waren selfs beter dan die van Natal en bijna net soo goed als de Engelsche. Hadden wij nu niet sulke goeije kool als de Vrijstaat, dan souden wij in de handen sijn van dat land. Spreker illustreert verder sijn betoog, door vele sekenuit een officieel verslag van den heer Bain aan te halen. De Indwe Maatschappij wilde maar eventjes £100,000 hebben voor grond en er was een gerucht dat sij de Regering voor schade wil dagvaarden. De voorwaarden der Maatschappij waren ten eenemale onaannemelijk voor het land.

De Ed. heer Van Rhyn secondeerde, maar zei dat men het Gouvernement maar moest vertrouwen. De Regering was maar al te blij om de saak uit te stellen.

De Ed. heer Sauer sei dat de eerste sectie der lijn, Junctie No. 2, bijna klaar was. De oorzaak van het uitstel voor de overige betrokkene lijnen was, dat men eerst voldoende omtrent de "betaalbarheid" der kolen op de hoogte wilden wezen. Het ondersoek was niet meegevallen en de Regering was niet heeltemaal bevredigd. Met het prospecteeren naar betere kolen echter ging men voort, vooral als men nabij de lijn sulke kool kon ontdekken. Van Indwe naar Molteno moest echter in sprekers opinie een lijn komen, als men in de nabijheid der reeds aangelegde lijn geen betalende kolen vond. Men sprak veel over Kol. Industrie en men moest ook ten opsigte van kolen doen wat men kon. De Regering was genoeg aangesocht om lijnen te leggen, maar daar kon men sich altijd niet veel aan storen. Men wou eerst met de eigenaars der kolengronden overeenkomen in de toekomst, en dan de lijnen leggen. Er waren echter ook vele objecties tegen de Indwe lijn, alleen omdat men een andere wou. Als de motie nu werd aangenomen, dan sou men allerhande soort zaken weer op het tapijt krijgen en spreker sou jammer sijn als men, om kolen te krijgen, buiten de Kolonie weer moest gaan. De Minister hoopte dat de motie niet werd gepasseerd, en kon beloven, dat de lijn niet sou worden gelegd, als er geen bevredigende overeenkoms met de betrokken partijen konde worden gesloten.

(Wordt vervolgd.)

WETGEVENDE VERGADERING.

MAANDAG 29 JUNIJ.

(Vervolg.)

BANKWET.

Iets vóór half vier ging men op nieuw in Comité General over deze Wet. De heer Wiener seide dat men in de vorige sitting een debat had gevoerd over zaken waar zeker velleden later naauwkeurig over gedacht hadden. Hij had dit gedaan, en kwam met opgaven voor den dag over het geld dat hier in omloop was, nl. vijf millioen in goud, waarvan de kleinere helft in handen der Banken was, en waarvoor men geen banknoten in plaats kon stellen omdat men er niet genoeg kon uitgeven. Daarmede kon men sien dat de bij de Wet beoogde verandering soo groot niet sou zijn.

De Thesaurier seide dat de saak genoeg was besproken, en dat de Regering geen redenzag om het artikel omtrent banknoten als wettig betaalmiddel te wijzigen. Van de Banken sou de Regering hulp bekomen, en haar plan sou een werkelijk nationaal geldsomloop in het leven te roepen.

De heer Weeber seide dat de boeren voor geen banknoten bang waren, mits men ze tot wettig betaalmiddel maakte, want dat bleek het dat de Regering ze waarborgde. De bestaande Banken vertrouwde men thans niet regt, maar dit sou door de Wet beter worden.

De heer Jones herhaalde sijn vroeger betoog dat de Regering haar doel kon bereiken zoh sonder gedwongen koers der banknoten. Voor den handel met de Republieken was goudgebruik zeer noodig.

De heer Douglass achtte de saak van groot belang, zoo lat alle leden er hun aandacht aan moesten wijden. Men rigtte in de Z. A Republiek een Munt op, en deze sou he seer ligt van het Kaapsche papiergeld winnen. Hij stelde als amendement, voor om de banknoten tegen goud inwisselbaar te maken aan alle bankkantoren der Kolonie, in plaats van alleen aan de Kaapstad.

De heer Wiener seide dat de Banken deden wat zij wilden, en dat men ze niet dwingen kon om overal haar noten in te wisselen.

Meer werd hierover gesproken, waarbij het bleek dat ook bij den heer Jones het amendement Douglass geen bijval vond. Toch bleft voor den man bestand was gewoest.

De heer Le Roux wilde het artikel houden soo als het was. Gewaarborgde banknoten waren net soo goed als goud. Hij zied tot stemming over te gaan.

De heer Marais vond dat men de 1 pond banknoten, die volgens art. 36 slechts in beperkt getal mogten worden in omloop gebragt, overal inwisselbaar sou kunnen stellen.

Sir Gordon Sprigg seide dat aparte Maatschappijen gemakkelijk goud sou den kunnen bekomen, maar niet de kleine boeren, die goud voor hun wol naar huis wilden nemen. Hij voor zich was bang dat de bevolking niet genoeg ontwikkeld was om in te sien dat de nieuwe banknoten even goed als klinkende munt waren. Hij sag niet in waarom men het amendement Douglass niet sou aannemen. Voorts geloofde hij dat, als men de banknoten op de master der Wet waarborgde, het moeijelijk ging om er belasting van te heffen.

De Eerste Minister weersprak het argument van Sir Gordon Sprigg over de Banknotenbelasting.

Nog meer discussie had over de zaak plaats, waarbij de heer De Vos er op wees dat voor een boer een 1 pond banknoot even goed was als goud, maar het was noodig dat er genoeg zilver in omloop bleef.— De heer Weeber seide dat de winkeliers altijd wel sorgen souden om silvergeld te hebben.—De hr. Frost wilde meer plekken voor uitwisseling dan de Kaapstad.—De heer Marais pres op nieuw sijn plan aan om 1 pond noten overal inwisselbar te maken, maar werd weersproken door den heer Louw, terwijl de heer Jan du Plessis, met het oog op de gewoonten van de Kaffers, het plan van den heer Marais billijkte.

Sir Gordon Sprigg las een amendement voor dat banknoten ook te Port Elisabeth en in andere groote steden inwisselbaar stelde. De heer Wiener verklaarde zich ten stelligste hier tegen, want de Banken konden niet op soo veel plekken een goudvoorraad hebben. Hierover had weder een vrij heftige woordenwisseling plaats, waarbij den heer Wiener gevraagd werd of hij even soo redeneren sou als de Wet P Elisabeth in plaats van de Kaapstad als de eenige inwisselplek gemaakt had.—De Kol. Secretaris seide dat men eerst gesproken had over de noodzakelijkheid om voor de ontwikkelde boeren iets te doen, maar het amendement was alleen in het belang der ontwikkelde kooplieden.—De heer Jones seide dat onder deze Wet de Banken in het geheel geen goud behoefden te hebben. Hij trok intusschen sijn amendement in ten gunste van het amendement Sprigg.

Sir T. Upington seide dat men hier voor geen nationale Bank als voor die van Engeland wetten maakte, maar voor een aantal Banken, en dat de Bank van Engeland veel sekuurder was. —De Bank van Engeland, antwoordde de Thesaurier, is geen nationale Bank maar een Maatschappij in aandeelen, en men socht hier naar het voorbeeld van Engeland te handelen. De Banken souden er wel voor sorgen om steeds soo veel klinkende munt bij de hand te hebben als men voor handelsdoeleinden noodig had.—De heer Wiener sette den strijd voort, om door den heer Jones gevolgd te worden, die de Wet wilde sien intrekken voor dit jaar, en door Sir Gordon Sprigg, die betoogde dat sijn amendement niet het bezwaar had dat de heer Wiener er in socht. In de verdere discussie seide de heer Fuller dat men, het amendement Sprigg aannemende, de Banken niet sou kunnen beletten om banknoten uit te geven aan een bepaald kantoor inwisselbaar, en dan sou de eenheid van het betaalmiddel vervallen.

Het debat was hiermede niet ten einde, schoon het sich tot een kleiner aantal leden later naauwkeurig over gedacht hadden. Hij had dit gedaan, en kwam met opgaven voor den dag over het geld dat hier in omloop was, nl. vijf millioen in goud, waarvan de kleinere helft in handen der Banken was, en waarvoor men geen banknoten in plaats kon stellen omdat men er niet genoeg kon uitgeven. Daaruit kon men sien dat de bij de Wet beoogde verandering soo groot niet sou zijn.

De Thesaurier seide dat de saak genoeg was besproken, en dat de Regering geen redenzag om het artikel omtrent banknoten als wettig betaalmiddel te wijzigen. Van de Banken sou de Regering hulp bekomen, en haar plan sou een werkelijk nationaal geldsomloop in het leven te roepen.

De heer Weeber seide dat de boeren voor geen banknoten bang waren, mits men ze tot wettig betaalmiddel maakte, want dat bleek het dat de Regering ze waarborgde. De bestaande Banken vertrouwde men thans niet regt, maar dit sou door de Wet beter worden.

De heer Jones herhaalde sijn vroeger betoog dat de Regering haar doel kon bereiken zoh sonder gedwongen koers der banknoten. Voor den handel met de Republieken was goudgebruik zeer noodig.

De heer Douglass achtte de saak van groot belang, zoo lat alle leden er hun aandacht aan moesten wijden. Men rigtte in de Z. A Republiek een Munt op, en deze sou he seer ligt van het Kaapsche papiergeld winnen. Hij stelde als amendement, voor om de banknoten tegen goud inwisselbaar te maken aan alle bankkantoren der Kolonie, in plaats van alleen aan de Kaapstad.

De heer Wiener seide dat de Banken deden wat zij wilden, en dat men ze niet dwingen kon om overal haar noten in te wisselen.

Meer werd hierover gesproken, waarbij het bleek dat ook bij den heer Jones het amendement Douglass geen bijval vond. Toch bleft voor den man bestand was gewoest.

Eer men dit artikel naging werd eerst art. 40, tegen het, aanmaken van banknoten, aangenomen. Over art. 41, over het express stukmaken van een banknoot, had een korte woordenwisseling plaats, en daarop werd het artikel Jones in discussie gebragt. Het sou, seide de Proc. Generaal, sou al geen kwaad dan toch bitter weinig goed doen, want de Bank sou ook sonder Wet net handelen soo als de voorsteller wilde. De heer Jones hield een vrij lang pleidooi voor sijn artikel, en nog meer werd er over gesproken, seggende ender anderen de heer Molteno dat het artikel h t snijden der noten bevorderde; terwijl de Thesaurier op merkte dat een banknoot met speldeprikken samengehecht maar half pleisierig in je zak was. De heer Tamplin had een amendement, dat door den heer Jones bestreden werd, op grond dat het niet sloeg op het geval dat van een banknoot door een brand maar een klein stukje in leven was gebleven. De heer Wiener vond het artikel nuttig, daar het noten snijden in deze Kolonie een zeer gewone en onvermijdelijke zaak was, en halve noten dikwijls wegraakten. Het amendement Tamplin werd aangenomen, en ook het geamendeerde artikel.

Eenige artikelen gingen er sonder discussie door, maar de heer Wiener had een nieuw artikel over een opgaaf van het goud door de Banken behouden. De Regering had er niet tegen; de heer Jones vond het inconsequent dat sij er niet tegen had, na vroeger een amendement van sijn maaksel bestreden te hebben. Het artikel ging, met een kleine wijziging, er door.

Op art 45, over hetgeen moest gelden voor een verbindtenis der Bank om te betalen, had de heer Jones een amendement om telegrafische beloften er in te krijgen. Over het artikel werd heel wat heen en weer gepraat, totdat de Thesaurier aanwees waar het voor diende. Aan de kooplieden in het Huis gaf die opheldering voldoening; Sir Thomas Upington stak er den draak mee, en stelde een vraag er over aan den Proc. Generaal. Dese gaf een verklaring, waarvan hij seide dat Sir Thomas Upington er ook sonder dit alles van wist. De heer Jones had een amendement dat de Bank aanspraklijk maakte voor iemand die er geen geld had tiggen, mits de Bank de belofte van betaling gegeven had. De heer Barnato had een amendement dat aan een mendelinge belofte om te betalen geldigheid onteegde. Hierover had een discussie plaats tusschen gemelden heer, den Thesaurier en den heer Ohlsson, totdat de Proc. Generaal weder met een opheldering voor den dag kwam, die weder door de heeren Barnato en Ohlsson niet afdoende werd geacht. De Thesaurier gaf de mondelinge belofte prijs, en na nog eenige woordenwisseling ging het artikel, na aanneming van de amendementen Barnato en Jones, er door.

De heer Wiener had een nieuw artikel over het auditeren der Bankrekeningen, dat ook zeer weerd uitgesteld, tot men met de Wet klaar was gekomen. Het bleek tevens dat ook de heer Jones een heele rix artikels had, en wel over de saldo's die in de Banken bleven loordat men niet socht naar de erven. Van die gelden souden de Banken voortaan rapport aan den Thesaurier moeten doen, om se ten slotte na eenige jaren aan hem over te maken, ten einde sij in een bepaald fonds souden geplaatst worden, waar sij blijven sou den totdat sij, als er na geruimen tijd niemand om vroeg naar de schatkist konden verhuisen

De Thesaurier vond de artikelen louter berekend om de Banken te plagen, en versocht den voorsteller ze te laten varen. Daar kwam de heer O'Reilly met een betoog ten gunste der artikelen voor den dag, waaruit het blijken moest dat de heer Jones naar aanleiding van een voorstel van sijn kant de artikelen had opgesteld. Het gebeurde dikwijls genoeg dat er geld in Banken bleef dat werkelijk erven in het land had. Dat geld moest men niet aan de Bank laten. Tevens nam hij de gelegenheid waar een onaangenaamheid over den Thesaurier te debiteren.

De Eerste Minister seide dat de heer O'Reilly, die vertegenwoordiger der moderne democratie was, hem somtijds deed denken dat die democratie een verongelukte boel was. Hij teurde het verder af dat de heer O'Reilly persoonlijke aanmerkingen op leden van h t Huis maakte. Ook de Kol. Secretaris weer sprak de beweringen van den heer O'Reilly, die op nieuw met onaangenaamheden voor den dag kwam, en vertelde dat iemand die een niet opgeëischte som hield erg oneerlijk was. Hij bedankte er voor om door den Eersten Minister de les gelezen te worden, nu hij in de Oppositie was

De heer Douglass was er voor dat de Bank sou bekend stellen dat sij gelden in haar bezit had waar sij geen regt op had, maar zei was hij er tegen dat die gelden aan den Thesaurier souden worden uitbetaald. Hij had een amendement in dien zin.

De heer De Waal was er tegen om aan de banken alles afhandig te maken wat sij nog hadden. 't Was al erg genoeg dat sij met sooveel vrotte borgtogten waren opgeschepte Hij ging daarop den heer O'Reilly te lijf, beweerende dat deze sich selven weersprak. Met zou hem overigens spijten als het amendement Jones verongelukken sou door den stem van den heer O'Reilly, die dien middag te Wet op de belasting der Kroneigendommen nu hebben doen vallen, als hij niet net was aan sitten.

Dat's nu het voordeel van de avondsittingen, seide de heer Van der Walt, en Sir T Upington vond ook dat men heel wat nutteloose woorden gebruikte; maar hij viel tevens den heer De Waal er om aan dat hij de Banken gelden wilde laten die haar niet toekwamen. De Bank was verpligt om bekend te stellen welke gelden sij in bezit had die niet haar eigendom waren. Hij was voor de artikelen van den heer Jones, maar wilde de gelden niet aan den Thesaurier maar aan den Meester geven, die se na eenige jaren, als niemand op het geld aanspraak maakte, aan de Bank sou moeten teruggeven.

De heer De Waal sag geen reden waarom te Bank niet sou houden wat men aan den Thesaurier wilde geven. Het ging slecht genoeg met de Banken, en er was geen reden om het haar nog lastiger te maken.

De heer Jones seide dat sijn doel was dat de Regering het geld sou behouden ten behoeve van de erven, aan wie het soo mogelijk moest teruggekomen. In Engeland had men dergelijke bepalingen als de sijne; maar als de Regering beloofde de saak in handen te sullen nemen, soo hij sijn artikelen intrekken De Eerste Minister seide daarop dat de Regering vóór de derde lezing de zaak in overweging sou nemen.

De bijlagen op de Wet werden nu behandeld. Op die welke den vorm betrof waarin te Banken haar opgaven moesten doen, had te Thesaurier self een amendement dat de opgaven vollediger sou maken. Ook Sir T. Upington had een amendement, waarbij een onderscheid tusschen verschillende soorten van aandeelen gemaakt werd die in handen der Bank, als waarborgen, waren. Dit laatste, meende de Thesaurier, sou in de praktijk niet goed werken; maar Sir T. Upington was van oordeel dat als men betere inlichtingen had gehad van de waarborgen der Banken die thans verongelukt waren, dan souden de aandeelhouders niet bedrogen sijn geworden. De bedoeling van Sir T. Upington, seide de Thesaurier, was ook de sijne, maar het was moeijelijk om sulk een naauwkeurige opgave te doen, en men had reeds veel gewonnen als te toestaad der Banken in geheel Z. Afrika bekend werd. De Kol. Secretaris merkte op dat de bepaling de Banken, en besigheid in het algemeen, seer sou schaden. De heer Jones was het eens met Sir T. Upington, daar hij diens plan niet beswaarlijker achtte dan dat van de Regering. Na eenige opmerkingen van den heer Wiener sprak ook Sir Gordon Sprigg ten gunste van het amendement Upington, wat door den Eersten Minister weersproken werd op grond van hier bestaande handelsgebruiken. Hij self had een dergelijk plan als dat van Sir T. Upington uitgewerkt, maar het geheel onpraktisch bevonden. Juist de hier heerschende manier, seide Sir T. Upington, wilde hij afschaffen. Met was van belang dat de Bank gehouden sou zijn al de waarborgen die zij had te schatten en die schatting bekend te stellen. De heer Wiener drong aan op het groote beswaar van verdeeling en schatting der verschillende waarborgen die samen voor één leening tot borgtogt strekten. De heer O'Reilly betoogde dat er geen beswaar in de zaak was, maar de heer Douglass sprak in den geest van den heer Wiener. De waarde van waarborgen wisselde gedurig, en dit werd door de Banken in aanmerking genomen. Nog meer viel over deze zaak voor, betoogende onder anderen Kol Schermbrucker dat de opgaven even ligt in bijsonderheden konden gemaakt worden door de Banken als

De heer P. J. du Toit seide dat bij het plan van den heer Wiener verlaging van het tarief boven word,en dat dit hem als veeboer zou benadelen; maar hij stelde zich op een ruimer standpunt, en was er voor dat maatregelen zou doen om te maken dat de landsproductie toenam. Het bedrag waar over geklaagd werd schatte hij zoo erg niet, en hij dacht in den geest van den Eersten Minister te stemmen.

De heer Ohlsson wilde dat de zaak aan het oordeel der Regering meest gelaten worden. Hij was voor protectie van boerenprodukten, omdat hij zag dat zij goed gewerkt had, en den invoer van vreemd koorn enz. had doen afnemen. De boeren bouwden thans meer koorn dan vroeger, en dit was zoo als het behoorde. Door middel van heer Wiener de invoerregten zoo laag mogelijk te stellen, zou men den boer benadeelen.

De heer Krige was er voor om alleen door invoerregten protectie te verleenen, maar de boer had thans meer protectie noodig en hij wilde intrekking van het voorstel.

Sir Gordon Sprigg seide dat het doel van den heer Wiener geen verlaging van het tarief voor Kolonial koorn maar verhooging was, en dat men, dit aannemende, zich tot den Gouverneur zou moeten wenden, ten einde zoo doende het gevoelen der Regering te vernemen. Er bleek weder verdeeldheid bij de Regering te zijn, want de Eerste Minister had zich uitgelaten ten gunste van het tegenwoordige stelsel, maar hoe dachten de Kol. Secretaris, de Proc. Generaal en de Thesaurier over verhooging van belasting op levensbehoeften? Met den heer Vintcent was hij het eens dat het tegenwoordige stelsel verkeerd was, en hij achtte het noodig om, zoo als de Eerste Minister wilde, op den afloop van het Tolverband te wachten, daar men zich gemakkelijk met den Vrijstaat over een schikking verstaan kon. Intusschen was de belasting op vreemd koorn reeds vrij hoog. Wat hij verkeerd vond was dat private leden zulke voorstellen deden, behalve met het doel om het gedrag der Regering af te keuren. Hoe kon men het inkomen gaan verminderen, zonder bij magte te zijn om de middelen tot aanvulling van een te kort te dekken? Wat den heer Weeber betrof, die scheen spreker's vorige aanmerkingen op de Westelijke boeren niet juist te hebben opgevat. Hij voor zich maakte geen onderscheid tusschen Oost en West.

De Eerste Minister dankte Sir Gordon Sprigg voor diens raad omtrent den Vrijstaat.

De heer Wiener was niet voor zwaarder invoerregten op koorn maar wilde eenvoudig een onbillijkheid tegenover de buitendistricten wegruimen. De tegenwoordige koornbelasting achtte hij zeer hoog, vooral voor den werkman.

De heer Marais was van oordeel dat de lieden in de buitendistricten volstrekt geen nadeel leden door het diffentiële tarief, want het was onmogelijk om het koornvervoer in zijn geheel te verlagen. Hij was tegen het voorstel.

De heer Douglass wees er op dat aanneming van het voorstel eenvoudig leiden zou tot opheffing van het begunstigen van Kol. produkten, en dit zou aan heel wat takken van nijverheid die thans begonnen te bloeijen, veel kwaad doen.

Voorstel verworpen.

PETITIE VAN EKKERD.

Op voorstel van den heer Le Roex werd de petitie van J. N. Ekkerd, aan het Huis gedurende de afgeloopene zitting aangeboden, op de tafel gelegd. Daarna stelde hij voor te verwijzen naar het Comité op Verlaten Landerijen, en het gezegde Comité last te geven dezelve te overwegen en daarop rapport te doen.

De heer Frost seide dat de zaak reeds vroeger was voorgeweest, en las uit een rapport het noodige voor, ten einde te betoogen dat het voorstel niet kon worden aangenomen. Hij was van oordeel dat de heer Ekkerd geen de minste aanspraak had om eenige gunst van het Huis te genieten.

Kol. Schermbrucker seide dat het Comité voor Vakante Landerijen eerst eenvoudig advies moest geven over kwesties door de Regering voorgebragt, en waar een Comité Generaal zich moeijelijk mee kon bemoeijen. Men scheer thans allerlei lastige zaken aan dat Comité te willen voorleggen, waaronder een waar reeds verleden jaar een Comité over gezeten had. Zijns inziens had Ekkerd geen het minste regt, en moest men zich houden aan hetgeen verleden jaar besloten was.

De Thesaurier seide dat het eenigszins zijn schuld was dat de zaak was voorgebragt, daar hij niet geweten had dat zij reeds in de vorige zitting voor een Comité was geweest. Ook de heer Laing sprak in denzelfden geest, daar ook hij om advies was gevraagd, en vergeten was dat de zaak reeds was voorgeweest.

De heer Wood vroeg of de zaak heropend kon worden, als zij eens was voor geweest.—Als er in een volgende zitting een nieuwe petitie over inkwam, zeide de Voorzitter.

De heer Hockly herinnerde dat het rapport over de zaak nagenoeg eenstemmig was geweest, hebbende alleen de heer Le Roex er tegen gestemd. De zaak was door den Landmeter Generaal zoo duidelijk mogelijk gemaakt en hij achtte het verkeerd ze verder in behandeling te nemen. In geen geval behoorde zij voor Vakante Landerijen.

De heer Le Roex zeide gemeend te hebben dat men geen bedenking tegen het voorstel zou hebben, en beweerde dat Ekkerd, verleden jaar van bedrog beschuldigd, bewijs kon leveren dat die beschuldiging valsch was. De man was in de stad, en gereed om getuigenis af te leggen en zich te regtvaardigen. Zijn zaak was ook niet voor een eigen Comité geweest, maar voor een dat voor anders zaken bestemd was.

De heer Kayter was lid van het vorige Comité geweest, en zeide dat de zaak van Ekkerd zoo naauwkeurig mogelijk was nagegaar. Het zou voor het vorige Comité onbillijk zijn om de zaak weer voor te brengen.

De heer Immelman zeide dat Ekkerd valsch beschuldigd was, en waarom zou men hem geen gelegenheid geven zich te verdedigen?

Voorstel verworpen, met 25 tegen 24 stemmen. Merkwaardig was het dat bijna geen lid bij de stemming van zijn plaats verwisselde.

EEN WET.

De heer Palmer vroeg en kreeg verlof tot het indiezen van een Wetsontwerp om Wet No. 26 van 1882, gewoonlijk genaamd de Wet op het regt van Waterloop 1882, te amenderen. Tweede lezing op Woensdag.

SOMERSET WEST.

De heer Krige stelde voor: Het is wenschelijk dat de Regering middelen beraamt om voorziening te maken voor de gezondheid van de inwoners van het district Somerset West, door de vlei bij het strand weg te doen of anders te utiliseren en dus de gezondheidstoestand van dat deel van het land te verbeteren. De zaak was voor de geheele Kolonie van belang, daar Somerset West strand een van de beschchtste badplaatsen der Kolonie was. Werd de vlei weggedaan dan zou de Spoorweg naar Somerset West Strand veel beter betalen. De Com. van Op. Werken had zich voor het plan verklaard, maar kon er niet aan doen zonder besluit van het Parlement, en had dus slechts een ingenieur gezonden, naar wiens raad de bewoners gehandeld hadden, maar niet met het gewenschte gevolg, daar zij er slechts weinig geld voor konden geven. Witzeerkeel onder kinderen was, wegens de vlei, een niet ongewoon en somtijds doodelijke kwaal aan de plek.

De Thesaurier seide dat er aan de zaak reeds gedaan werd, maar de vlei lag op land van particulieren.

Kol. Schermbrucker seide dat de eigenaars aan de zaak niet wilden doen, en zonder bijdragen van hun kant kon de Regering er moeijelijk aan doen.

Sir Gordon Sprigg wilde weten hoeveel de zaak kosten zou. Het was juist geen tijd om veel landsgeld voor nieuwe plannen uit te geven.

De Thesaurier seide dat hij later de verzochte inlichtingen zou geven als men het debat voordagde. Een deel van het land was Kroonland.

De heer Van der Walt kon zich niet begrijpen dat de lieden in de buurt het kwaad niet konden wegruimen.

De heer Hockly stelde verdaging van het debat voor, maar de heer Hofmeyr seide dat de vlei een groote stinkpartij afgaf, en dat dus het strand en veel door leed. Het grooter deel der vlei behoorde aan de Regering, en het was welligt niet regt om haar al de kosten te laten betalen; maar hij zou gaarne zien dat men de zaak gezamenlijk klaar kreeg.

Voorstel Hockly aangenomen. Verdaging tot Dingsdag acht dagen.

EEN WEG.

De heer Hutton vroeg om eene opgave aantoonende het bedrag aireeds uitgegeven op den Theeskloofweg, in de afdeeling Fraserburg, met eene omstandige opgave van het bedrag betaald voor het vervoer van den Gouvernements Wegbeambte taraijl hij den weg inspecteerde, en aan wien het bedrag betaald is; ook om eene raming van de kosten om het werk te voltooijen. Zonder discussie aangenomen, en papieren voorgelegd.

WETTEN.

De heer Theron vroeg en kreeg verlof tot het indiezen van een Wetsontwerp om de Wet op Landlooperij No. 27 van 1879, te amenderen. Tweede lezing op Woensdag 8 dezer.

De heer Joubert vroeg en kreeg verlof tot het indiezen van een Wetsontwerp om Wet No. 3 van 1882, Wet No. 11 van 1886 en Wet No. 26 van 1889, met betrekking tot den Indwe-Umvani Spoorweg te herroepen. Tweede lezing als voren.

BESPROEIJINGEN.

De heer Theron wilde het Huis in Comité laten gaan op het volgende voorstel: Daar het dienstig is om de uitgestrektheid grond die voor landbouwkundige doeleinden kan gebruikt worden te vergrooten, en daar het wenschelijk is om het bouwen aan te moedigen van werken om land onder besproeijing te brengen, zoo is dit Huis van gevoelen dat de aanbevelingen van den Geologischen en Besproeijings Ingenieur voor de besproeijing van land op de Brakrivier te Tierpoort, gelegen op de grenscheiding tusschen de distrikten Victoria West en Richmond, behooren uitgevoerd te worden, indien mogelijk; en daar de geldelijke toestand van de Kolonie het uitgeven van publiek geld op gesegde werken niet regtvaardigt, zoo is dit Huis bereid eene schenking aan te bevelen van 100,000 morgen van soodanig Kroonland als gekozen mag worden door eene maatschappij en goedgekeurd wordt door de Regering, gelegen op te oevers van de Oranjerivier, nabij de bedding Upington, geschikt voor besproeijingsdoeleinden, tegen den prijs van een shilling per morgen aan eenige maatschappij in aanleiding, of persoon die bereid is om ten genoege van de Regering uit te voeren aanbeveling No. 2 gelegd voor het Parlement door den Geologischen en Besproeijings Ingenieur voor de besproeijing van gesegde Brakrivier Vallei te Tierspoort (G. 16—91), en plan nu in het kantoor van den Klerk van het Huis. Hij zou in Comité opheldering geven. Zonder discussie aangenomen; Comité op heden.

TWEEERLEI OPGAVEN.

De heer Tamplin vroeg eerst eene opgave aantoonende het getal schuldigverklaringen wegens diefstal van vee in zaken teruggezonden naar de Magistraatshoven, en in het Hoog Geregtshof en de Rondgaande Hoven voor het jaar geëindigd 31 December, 1890, uiteenzettende nationaliteit (Europesan of Inboorling), en meldende of de schuldig bevondene personen konden lezen en schrijven. Hij was van oordeel dat de zaak van groot belang was en met teedere kwesties in verband stond. Hij wilde vooral weten of er veel geleerde dieven waren, en was van oordeel dat de duivel zijn regt moest hebben. De duivel bleek ditmaal de geleerde Naturel te zijn, van wien men weten moest of hij meer deel dan de rooikaffer. Er waren in sommige districten georganiseerde benden van veedieven, maar hij wilde ze niet noemen, om dat de leden voor die districten het niet prettig zouden vinden. Zijn onderviding was dat de blanken de lastigste dieven waren, en hij gaf hiervan een voorbeeld uit Colesberg, vanwaar men een prachtige troep paarden uit Hopetown naar Kimberley gedreven had. Dan was er aan de grenzen een groote fabriek van valsche passen, om het vervoer van gestolen vee over de grenzen te bevorderen. Ook vroeg hij om eene opgave aantoonende het getal schuldigverklaringen onder de Wet op Meesters en Dienstboden voor het jaar geëindigd 31 December, 1890, aantoonende in welke gevallen de beschuldigde vroeger was veroordeeld. Elk jaar moesten er zulke opgaven worden voorgelegd.

De Proc. General seide dat men in het Statistieke Register vrij veel vinden kon van hetgeen in het voorstel gevraagd werd en de rest der opgaven zou ontzettend veel moeite en geld in de opzameling kosten.

De heer Theron vond dat als het voorstel werd aangenomen, men er bij moest voegen van wie de valsche passen waren waar de voorsteller van gewaagde.

Sir T. Upington was het eens met den Proc. General, dat het zeer moeijelijk was om de opgaven bijeen te krijgen. Hijried te intrekking van het voorstel, kunnende hij zelf den heer Tamplin heel wat belangrijke inlichtingen geven.

Eerste voorstel ingetrokken.

De Proc. Generaal had bijna hetzelfde over het tweede voorstel te zeggen, en het had hetzelfde lot, onder gelach der leden.

EEN PETITIE.

De heer Theron stelde voor: De petitie van den heer F. McIntyre, van Richmond, dit Huis in de afgeloopene zitting aangeboden, werde op de tafel van het Huis gelegd. Aangenomen.

EEN PONT.

De heer Trower stelde voor in Comité te gaan over de vraag: Het is wenschelijk dat de Regering stappen neme om de pont op de Vischrivier, aan de drift die de distrikten Peddie en Bathurst verbindt, te herstellen.—De Thesaurier seide dat het erkend werd dat de Afdeelingsraad schuld aan een ongeluk met de pont had, en het geld dat er door betaald moes worden, nog onbetaald was.—Aangenomen; Comité op Woensdag.

Daarop verdaagde het Huis.

GISTEREN.

PETITIES, ENZ.

De heer Tamplin had een petitie uit Aliedale, voor de Dranknet. De heer Frost eet (niet te verstaan). De heer Le Roex eet over een persoonlijke landkwestie, die hij naar Vakante Landerijen wilde laten verwijzen. Dit ging er door. De heer Frost een van het Boerencongres, voor een algemene Brandziekte West. De heer P. J. du Toit een uit Beaufort West, en een over de Meester en Bediendenwet. De heer Louw een (onverstaanbaar). De heer Frost vier als zijne vorige uit Colesberg.

Kol. Schermbrucker zal voorstellen de Kolenkwestie aan een Comité te verwijzen.

De heer Hutton diende het rapport in over de Wet op het Bisschoppelijke "College" te Rondebosch. Tweede lezing op Maandag.

VOORSTELLEN.

Kapt. Brabant vroeg en kreeg verlof voor het gekozen Comité op het Wetsontwerp op Grahamstad Municipaliteit Voorschotten, om den titel van het Wetsontwerp te amenderen door bijvoeging van de woorden "of van eenigen persoon of personen, inrigting of maatschappij."

Op voorstel van den Proc. Generaal werd de naam van den Commissaris van Op. Werken geschrapt van de gekozen Comités op Parlementaire Gebouwen en Gronden, op de Binnenshuis Schikkingen en Verversch ingskamers, en die van den Kolonialen Secretaris in de plaats gesteld.

MAATSCHAPPIJEN VAN WELSTAND.

De tweede lezing van de Wet van den heer O'Reilly hierop moest nu voorkomen, maar de Voorzitter seide dat door die Wet 's lands inkomen verminderde. Er moest dus eerst door een Comité Generaal een adres over de zaak aan den Gouverneur worden ingediend.

De heer O'Reilly, in weerwil van het verbod van den Voorzitter, nam het woord om zijn positie op te helderen, en seide dat zekere geldbepaling in de bestaande Wet de deelname aan de vooroordeelen er van zeer moeijelijk maakte.

VERKOOP VAN KROONLAND.

De heer Paton stelde de tweede lezing van deze Wet voor, tevens eenige verbeteringen inbrengende van fouten die waren ingeslopen. Dit werd goedgevonden, en daarop gaf hij de redenen van zijn Wet op, nl. om zekere bepalingen der hier bestaande Wet op de Kroonlanden op Griqualand West toepasselijk te maken.

Sir T. Upington had een vraag over de Ordonnantie van Griqualand West, die door den heer Paton beantwoord werd.

De Proc. Generaal was van oordeel dat de wetgeving in Griqualand West op het punt vrij wel dezelfde was als die der Kolonie, en dat de Wet geen bezwaar had.

Tweede lezing aangenomen. Comité op 15 dezer.

DIEFSTAL VAN VEE EN PRODUKTEN.

De Wet tot verbetering van die op dit onderwerp werd voor de tweede lezing opgebragt door den Proc. Generaal. De strekking was om het verkoopen van produkten aan kleine winkeliers en kantienhouders ten platten lande te beletten als men ze gestolen had. In de Wet werd vastgesteld dat wie zulke produkten kocht zonder gegronde reden te hebben om ze voor het eigendom van den verkooper te houden, beboet kon worden. Ook tegen de dieven zelve waren een paar bepalingen, en wel door strengere straffen te stellen op het stelen van vee of produkten uit een omheind land, zoo als diefstal met inbraak erger gestraft wordt dan een gewoon dief. In Comité zou spreker buitendien voorstellen om grooter bevoegdheid tot het nazoeken van gestolen vee of produkten te geven.

Sir T. Upington zou niet tegen de tweede lezing stemmen, maar vond art. 4 in zoo ver vreemd als het overschrijden der heining, niet slechts het breken er van, als strafbaar werd beschouwd. Hij zou in Comité een amendement op dit artikel voorstellen, dat ook het komen op niet omheind land om te stelen strafbaar maakt.

De heer Hockly weersprak Sir T. Upington, op grond van de ondervinding der boeren. De schapenteelt zou niet goed deugen als men geen heiningen had, en de schapen dus 's nachts in de kraal moest zetten. Een dief kon zeer goed door een voldoende heining kruipen.

Sir T. Upington gaf een opheldering van hetgeen hij wilde, maar de heer Hockly ging voort met de verdediging van zijn artikel. Het eenige wat hij tegen de Wet had was dat er geen straf was gesteld op de aanwezigheid van iemand binnen een omheinde plaats met het doel om te stelen. In andere opzigten achtte hij de Wet net de regte voor de boeren. Veediefte werd thans lang zoo zwaar niet gestraft als dieverij uit een huis, en dit was verkeerd.

De heer P. J. du Toit seide dat de geheele boerenstand den Proc. Generaal dankbaar zou zijn voor zijn Wet, en erkende dat de Wet verleden jaar over de zaak ingebragt niet zoo goed was als die der Regering. Wat Sir T. Upington betrof, die werd wat hard behandeld door den heer Hockly, maar zijn deukbeeld over de zaak benamde hij niet.

De heer Jan du Plessis was ook voor de Wet, maar wilde er nog wat bijvoegen, nl. het straffen van doorbreken van een heining ook als er niet was gestolen. Over Sir T. Upington was hij het eens met den heer Du Toit.

De heer Andries du Plessis seide dat de Wet met de zijne van verleden jaar vrij wel overeenkwam, en was er voor, maar zou in Comité een paar amendementen voorstellen. Wat hij verkeerd vond was het aan Magistraten te laten om te oordeelen wat een redelijke grond was om aan te nemen dat vee enz. niet was gestolen. Ook wilde hij iets over vogelstruiseveren in de Wet zetten. Men kon thans die veeren niet koopen zonder licentie, maar wel ze verzenden, en daar werd misbruik van gemaakt. Veediefte uit te vinden was zeer moeijelijk, en daarom was het noodig er strenger straffen op te stellen.

De heer Van der Walt vond dat de heer Hockly in zijn toespraak slechts ten gunste van rijke boeren had gesproken, terwijl hij de arme aan hun lot overliet.

Tweede lezing volgde. Comité op Maandag.

BASUTOLAND.

De Eerste Minister legde een mededeeling van den Hoogen Commissaris over de Conventie met Basutoland ter tafel.—Op een vraag van Sir Gordon Sprigg besloot men het stuk in de notulen te laten drukken, en werd het gelezen.

[Het meerendeel van den verderen namiddag werd met de Drankwet gesleten. Op art. 1 was een amendement voorgesteld om de bottelstores niet, zoo als de Wet wilde, van 8 tot 6 maar van 8 tot 8 open te laten. Een ander amendement stelde de sluiting op 7 n. m. Acht tot zes werd verworpen met 36 tegen 28 stemmen. In de minderheid stemden de heeren Brabant, Laing, Molteno, Fuller, Tamplin, Vintcent, Mackay, Paton, Hutton, Keyter, Wood, Frost, Van der Walt, Trower, Douglass, M. du Plessis, Steyn, Sir T. Scanlen, Wiener, Rhodes, Marais, De Smidt, Warren, Jones, Griffith, Innes, Norton en Orpen.

Zeven uur werd verworpen met 33 tegen 31 stemmen. De overloopers waren de heeren Luttig, Andries du Plessis en Ohlsson. Acht ging er door, en ook het geamendeerde artikel.]

CLANWILLIAM.

AAN OOM JOGEM WAT NOU IN DI KAAP BLIJ!

(*Medegedeeld*).

Waarde Oom Jogem,—Ek het laatste Vrijdag ook di eer gehat om 'n vergadering van di Raad op Clanwilliam bij te woon, maar soo 'n komedie het ek nog nooit gesien nie. Ek het een keer in Fillis zijn cirkus 'n leeuw gesien wat erg kwai was, maar oom soo 'n kwai leeuw as daar di dag in di raad gewees het is in Afrika ni meer te krij nie. Onner di komedi manne was mense, aape, swaape, bobejane, snotjongens, uilskuikens, esels, (soo noem hille mekaar) en 'n priester wat 'n mens di beste aan di langte van zijn baard en oore kan ken! So na as ik di pretmaker kan beskrijwe, het hij mij voorgekom as of hij 'n bietjie lank wees, maar hij is ongenadig dun en so droo as 'n riem.

Di voorzitter het net zijn werk gehat om di komedimaêne aan 't werk te krij. Daar was 'n gebrul—(oom ek het nooit geweet dat soon 'n droo riem soo kan bulder ni—en ek het al 'n paar maal na mij hoet gevat as daar strak onraad kom lat ek tog mar met mijn lewe daar weg is.

Nouja, di eerste stuk was di oom wat hier skeuns onnerkant sit (hille roep hom wint en dan weer so bont agtig, lat ek ni sijn naam kon krij ni), di oom het dan eers gesch hij sal dit nie toe laat ni lat di eikkertaris (soo 'n groot ou boek sal palk ni, want hij sit net klaar sus 'n spinnekop wat wag vir 'n vlie om maar hulle sijn name te vang, en dan was di vergadering ook onwettig, omdat dit sommar gesch is lat di Raad nou op Vrijdag sal sit in plaats van Sater dag en toe wil die oom glat ni eens sit ni.

Nou het hille begint strij, kan ek vir oom seh. Di voorsitter het daar uit 'n Gouverments krant gelees lat di Gouverneur 'n brief (prokelmasi gloo) di krant gesit het lat di Raad van Clanwilliam op Vrijdag sal sit; maar verduivels ni, toe praat di lang ou oom lat di engels soo waai, en hij skop daar teun aan. Dit het hom daarens niks gehelp ni en hij moes mar sit.

Toe het daar weer 'n patkwessi gekom. Di selfde ou oom spook toe net kort oer 'n pat van Haarwegakloof gloo. Hij seh hij staan alleen en kan ma nooit iets vir di pat krij ni en bij di oenerant van di tafel sit 'n oom wat van Troe Troe af kom, di prisenteer nog aan om di ou oom te help. Jerusalem! Oom toe moes jij hoor! "Jij is 'n mooi bog om mij te help," skree di ou oom, mar oom toe heb ek amper mijn sakdosk opgeeet. Di oom van Troe Troe seh, nouja ek is nou 'n bog, en omdat jou baart sooveel langer is nou lijk jij sooveel meer pries terlik neh.

Dit was net 'n jolie affere. Daar was toe 'n heel boel werk afgedaan, maar bij di opening het di komedi al te lang geduur en toe was dit ook al bijna 2 uur.

Om streeks van 3 uur kom al di ooms toe weer bijmekaar. Maar toe was dit nou net mooi om te sien hoe mak al di soorte van komedimanne van di morre, vir mekaar is.

Di aant was dar 'n mooi konsert gehou, en Clanwilliam verdien eer voor sulke goeie dingo.

SALDANHA BAAI.

(*Van onzen Correspondent.*)

21 Junij 1891.

Uit het parlementaire verslag, in een uwer uitgaven, zien wij dat de arbeidskwestie weder ter sprake is gebragt in de Wetgevende Vergadering. Met genoegen vernemen wij dan ook hetgeen er door onzen Minister van Op. Werken is gezegd, wat de Regering gedaan heeft. Onder anderen had zij zich moeite gegeven, om te maken dat de kinderen der arbeiders schoolvacantie zouden krijgen in de dagen dat er het meeste bij de boeren te doen was, en Sir Langham Dale had haar hierbij geholpen. Wij vertrouwen dan ook dat er in deze sitting een wet zal gemaakt worden, om met den eerstkomenden oogsttijd het ten uitvoer te leggen.

Hetgeen de heer Hofmeyr gezegd heeft, met wijziging van de Wetten op de Locaties, de Landloopers, de Plakkers en de Meesters en Bedienden, zou men de boel zeer goed kunnen klaar krijgen. Dat bevalt ons zeer goed en is een stap in de regte rigting. Indien de heer O'Reilly den goeden raad van den heer Basson aan hem gegeven wilde opvolgen, naml: om gedurende de drukste werktijden de boerenplaatsen te bezoeken, dan zou hij meer praktische kennis opdoen en spoedig leeren zien dat het niet zulk eene ligte zaak is om de arbeidskwestie op te lossen, vooral wat aan betreft dat volkje minder parmantig te maken en nederigheid te leeren. Er is overvloed van werkvolk in de Kolonie, zooals uit den Consus blijkt, maar wat het meest ontbreekt is: de handhaving der wetten! Want voor ongehoorsame bedienden en schelmen is lijfstraf het beste middel. Slagen doen zeer.

Den 17den dezer hield onze Magistraat zitting te Vredenburg; er waren slechts twee zaken, een van den heer Karel Haupt, die zijn jongen, Abraham, had aangeklaagd omdat hij zijner paarden een oog uitgeslagen had met een stak hout. Z Ed. Achtb. veroordeelde hem tot £5 boete of een maand tronkstraf met harden arbeid. Daar hij verkoos liever te gaan brommen, werd hij naar den tronk te Malmesbury verzonden. Had de Magistraat nu het regt gehad hem 25 met de kats te laten geven, dan zou het beter van toepassing geweest zijn voor zijne wreedheid en de kosten bespaard hebben.

De heeren Gebr. Stigling, aannemers van den Vredenburg Weg, hebben reeds een voorraad gruis laten graven langs de zijde van den weg, om tegen aanstaande maand met de bestrating er van een aanvang te maken. Wij vertrouwen dat onze Afdeelingsraad spoedig weder tenders zal vragen tot voltooijing van het overige gedeelte van den weg, daar er dit jaar volop gras is voor het vee, dat er too moet gebruikt worden.

Ons ijverig Parlements- en Afdeelingsraadslid, de Ed. heer Thos. Louw, komt allen lof too voor zijn ijver ten opzigte onzer belangen betoond.

Wij hebben weder doordringende regens gehad; het veld en het vroege gezaaide zien er fraai uit.

Op den 14den dezer overleed alhier een der oudste ingesetenen der Baai, onze oude tante Mietje, mej. de wed. van wijlen den heer Jacob Laubscher van Patrijsberg, in den ouderdom van twee-en-negentig jaren en seven maanden, een talrijk kroost van kinderen, klein en achter kleinkinderen tot in het vierde lid nalatende. Wij sympathiseeren met de bedroefde familie-betrekkingen.

De Drankkwestie.

PUBLIEKE VERGADERING GEHOUDEN TE WORCESTER.

(*Medegedeeld.*)

27 Junij 1891.

Op bovengenoemde vergadering, alhier gisteren gehouden, werden de volgende resolutien gepasseerd:—

I. Deze vergadering is van gevoelen, dat clausule 13 in zoo verre gewijzigd worde, dat het alleen van kracht moet wezen in hutten, veldkornetschappen, maar van geen toepassing op dorpen of steden.

II. Dat onze vertegenwoordigers in het Parlement worden versocht tegen clausule 27 te stemmen, en dat het overige van de Bill in hunne handen gelaten worde.

De vergadering was druk bezocht en vrij wat belangstelling werd in de zaak betoond.

KALKBAAI.

(*Medegedeeld*).

30 Junij 1891.

Omtrent veertien dagen geleden, hebben eenige visschers, terwijl zij met hunne schuit uit waren, eene sonderlinge vangst gehad. Zij lagen niet ver van wel te visschen, toen zij op eenigen afstand iets in het water sagen rondzwemmen. Al wat zij konden zien was een paar horens. Daar heen roeiende bemerkten zij dat het een wilde resbok was. Zij vingen den bok, bonden de pooten vast en roeiden naar wal. Een kleurling, in dienst van den Wel-Ed. heer Willis, Onder Koloniale Secretaris, eischte de bok op, seggende, dat het zijn eigendom was, hebbende hij hem wat later uitkwam, van den berg de zee in gejaagd. De eigenaar der schuit wilde den bok niet opgeven, tenzij hij voor zijne moeite beloond werd. De kleurling betaalde Auret toen drie shillings, nam den bok naar huis, slagtte hem, en bood een deel van het vleesch bij King's Hotel te koop aan. Nu wil het geval dat het in de Kaapsche Afdeeling niet geoorloofd is, gedurende den tijd van drie jaren, reebokken te schieten of te dooden. Gevolgelijk hadden beiden de wet tot bescherming van wild overtreden; de een wetend de ander onwetend. Beiden moesten dan ook hunne verschijning maken voor den Magistraat, die de zaak naauwkeurig onderzocht. Het resultaat was, dat Auret vrijgesproken en de kleurling tot het betalen van eene boete van £4 werd veroordeeld. In het vervolg zullen de visschers oppassen om geen wilde bokken uit zee op te halen.

De schade door de hooge zeeën aan de spoorweg brug te Elsjesbaai aangebragt, was gelukkig niet groot.

Omtrent vier weken geleden was er aan Vischhoek Strand ook bijna een culvert weggespoed. Men kan zich nooit verbeelden, welk een ontzettende kracht het water heeft, als het door eenen geweldigen Zuidooster wordt afgesweept. Wij waren al meer dan eens in de gelegenheid om dit op te merken, en zullen ons volstrekt niet verwonderen, als er nog meer verspoelingen van dien aard gedurende dezen winter plaats vinden; wij verwachten het zelfs.

Het heeft ons Gouvernement £101,000 gekost om de lijn van hier naar Simonstad te maken, dus komt die lijn ons land op £20,000 de mijl te staan. Het zal ook heel wat kosten om haar in orde te houden. Als zij nu maar betaalde, dan was dit niets!

Den 13den Julij a.s. zal er weer een beroep worden uitgebragt, daar Ds. Van Wijk voor de tweede maal heeft bedankt. Onze consulent Ds. Strasheim, komt geregeld elken eersten Zondag in de maand de diensten te Simonstad waarnemen. Verder worden zij verrigt door Ds. Turnbull en anderen.

Breede Rivier, Worcester.

(*Van onzen Correspondent.*)

29 Junij 1891.

Het is al een geruimen tijd, sedert gij het laatst iets van hier vernomen hebt.

De winter was tot hiertoe heel wat strenger dan verleden jaar, hebbende wij in de bijna afgeloopen maand overtollige regens gehad. Sneeuw is er echter nog maar weinig gevallen. De grond is door en door nat, en het gezaaide lijdt veel daardoor. Vrij groote schade is ook aangerigt aan onze wegen.

Een ernstig ongeluk overkwam verleden week den heer W. Lategan, Jr., onderwijzer te Slanghoek, Goudini, die zijn vacantie bij zijn vader kwam doorbrengen, en zich per ongeluk in het been schoot met een geweer. Gelukkig is hij naar het heet, aan het beters hand.

Onze beide scholen zijn thans gesloten gedurende de vacantie, en de onderwijzers genieten nu de rust, die zij eerlijk verdiend hebben. De kostinrigting in verband met die te "Boschjesman's Pen," is onlangs vergroot, door het aan bouwen van een kamer, die binnen kort door nog een paar zal gevolgd worden, daar het getal der kostleerlingen gedurigelijk vermeerdert; ook is de onderwijzer, de heer Gie, van plan om in de schoolkamer een groote verbetering aan te brengen.

Een gezelschap, uit deze buurt, bestaande uit niet minder dan zeven-en-twintig dames en heeren, ondernam l.l. Woensdag een rid per ossenwagen naar Bainskloof. Men ging tot op den bergpas, van waar men het allerprachtigste gezigt had op de Paarl en Wellington; de omliggende fraaije wijnplaatsen en de uitgestrekte zaailanden, thans met groen over lekt.

HANDEL EN NIJVERHEID.

JOHANNESBURG, 29 JUNIJ.—Markt slap, zonder eenige verandering van belang. In de hoofdschacht der Kimberley Roeds is op 235 diepte het hoofdrif en de ader die men er vindt geraakt. Het rif wordt geschat op 10, de ader op 15 wigtjes goud per ton, maar er is veel pyrites in. Daar de Maatschappij een volledig stel wannen heeft, zal er voor de behandeling geen nieuw gereedschap noodig zijn.

JOHANNESBURG, 30 JUNIJ.—Markt heden stil, daar men blijkbaar wachtte op den koer van het halve jaar. De New Primrose Maatschappij heeft een eerste uitdeeling van 5 p. c., de Ferreira een uitdeeling van 50 p. c. verordend.

DE GOUD AANDEELEN MARKT.

De heeren Johan Jansen en Co. geven de volgende noteringen tot 5 n.m. 29 Junij:—

	£	s.	d.
Auroras	0	12	0
Black Reefs	0	1	0
Botha's Reef	0	4	3
Bantjes	0	5	0
City and Suburban	3	0	0
Comet	0	1	0
Croesus	0	5	0
Crown Reef	4	0	0
Driefontein	0	1	1
Durban Roodepoort	2	4	0
George Goch	0	6	6
Gold Fields	2	5	0
Geldenhuis Estate	1	10	0
Do Main Reef	0	6	6
Gipsy	0	1	0
Glencairn	0	2	6
Gardners	0	8	6
Henry Nourses	0	14	0
Heriots	0	10	6
Johannesburg Waterwork	0	13	6
Johannesburg Estates...	0	8	0
Do. Tram	0	5	0
Jumpers	1	18	0
Jubilees	4	0	0
Kleinfontein	0	5	0
Leeuwpoorts	0	0	6
Langlaagte Estate	2	10	0
Langlaagte United	0	11	0
Do. Block B	0	5	6
Do. Deep Level	0	2	0
Do. Centrals	0	2	0
Do. Westerns	0	2	3
Do. Royal	0	5	0
May Consolidated	0	12	0
Mida's Battery	0	1	3
May Deep	0	13	3
Main Reef	0	5	6
Marais Reef	0	2	3
Metropolitans	0	5	0
Meijer en Charlton	2	10	0
Moss Rose	0	15	0
Moss Rose Deep	0	2	0
Mulder's Farm	0	1	0
Nabobs	0	6	0
Nigels	1	16	9
New Grahams' Town...	0	2	0
New Primrose	0	17	0
Orientals en Sheba Vallei	0	8	6
Princesses	0	9	0
Paarl Ophirs	1	0	0
Paarl Central	0	5	0
Pigg's Peak	0	7	0
Roodepoort Kimberley	1	15	0
Shebas	0	17	6
Simmer and Jack	4	0	0
Stanhopes	2	12	6
Do. Geldenhuys	0	7	0
Steyns	0	2	0
Stars	0	4	6
Salisbury	0	7	6
Tharsis	0	3	6
Transvaal Silver	2